

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/18-01/12
URBROJ: 613-02-01-18-7

Zagreb, 7. studenoga 2018.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE ZA 2017.

SADRŽAJ

stranica

I. MIŠLJENJE	1
II. PODACI O MINISTARSTVU	5
Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
Planiranje i izvršenje plana	6
Financijski izvještaji	7
Javna nabava	16
III. REVIZIJA ZA 2017.	17
Ciljevi i područja revizije	17
Kriteriji za izražavanje mišljenja	17
Metode i postupci revizije	18
Nalaz za 2017.	19
Provedba naloga i preporuka	41

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija Ministarstva poljoprivrede (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2017.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Ministarstva sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze, koncesije u veterinarstvu te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena s ciljem izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 132/14) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Ministarstva za 2017. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Temeljna načela financijske revizije i pripadajućim revizijskim smjernicama.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, opisane su u nastavku.

- Vrijednost završenih građevinskih objekata evidentirana je u poslovnim knjigama u okviru imovine u pripremi u iznosu 5.415.764,00 kn, umjesto u okviru imovine u uporabi, pa se ne obračunava ispravak vrijednosti navedenih objekata zbog čega podaci u financijskim izvještajima o navedenoj imovini nisu točni.

Oprema nabavljena za druge proračunske korisnike u vrijednosti 2.556.866,00 kn, nije brisana iz poslovnih knjiga, iako im je predana na uporabu.

Računi za komunalnu i vodnu naknadu za razdoblje od svibnja 2015. do kolovoza 2017. u iznosu 768.113,00 kn, nisu evidentirani u poslovnim knjigama te podaci o obvezama nisu točni.

Podaci o potencijalnim obvezama prema sudskim sporovima evidentirani u izvanbilančnim i pomoćnim evidencijama nisu usklađeni, niti navedeni u Bilješkama uz financijske izvještaje, te im je točnost upitna. (točka 1. Nalaza)

- Potraživanja za koncesijsku naknadu za obavljanje poslova sakupljanja i toplinske prerade nusproizvoda životinjskog porijekla koji nisu za prehranu ljudi, nisu evidentirana u poslovnim knjigama, a podaci iz Registra koncesija o neplaćenim navedenim koncesijskim naknadama, nisu točni. (točka 3. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Ministarstva za 2017. je u svim značajnim odrednicama obavljano u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2017. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Temeljna načela revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim smjernicama.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, opisane su u nastavku.

- Za pojedina potraživanja iskazana prema veterinarskim stanicama, nisu pravodobno poduzimane raspoložive mjere naplate, a proteklo je više od tri godine od njihove dospelosti. (točka 1. Nalaza)
- Prema propisima o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta, korisnik potpora može pokrenuti postupak upisa u ARKOD i onih parcela za koje nema dokaz o vlasništvu ili posjedu, te postoji velik rizik da se pojedinim korisnicima potpora isplate nepripadajuće potpore, a kontrole potpora vezanih uz navedeno zemljište nisu zadovoljavajuće.
Odluke o ostvarenom pravu na potpore za proizvodnu 2016., nisu dostavljene korisnicima preko zaštićene mrežne aplikacije u propisanom roku do 30. lipnja 2017., nego u 2018., te im nije dana mogućnost prigovora koja je propisana odredbom članka 24. Zakona o poljoprivredi.
Ministarstvo je s Hrvatskim veterinarskim institutom i Veterinarskim fakultetom u Zagrebu ugovorilo obavljanje usluga terenske i laboratorijske dijagnostike zaraznih i nametničkih bolesti životinja u značajnoj vrijednosti. Nadzor nad provedbom ugovora nije obavljan, iako je obavljanje nadzora predviđeno ugovorima.
Pojedine poslove iz redovne djelatnosti Ministarstva su obavljali vanjski suradnici neprekidno u dužem vremenskom razdoblju (poslovi trajnijeg karaktera) na temelju ugovora o djelu, što nije u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima. (točka 2. Nalaza)

Prema ugovoru o koncesiji za poslove sakupljanja i toplinske prerade nusproizvoda životinjskog porijekla koji nisu za prehranu ljudi, koncesionaru nisu dostavljena zaduženja po osnovi naknade za koncesiju izdavanjem računa, za razdoblje od 2008. do početka 2018., što nije u skladu s odredbom članka 9. stavka 5. Pravilnika o Registru koncesija koji je bio na snazi do sredine siječnja 2018. (točka 3. Nalaza)

- Nabava usluga prijenosa podataka, stalnog pristupa Internetu i korištenja usluge protokola u postojećem VPN okružju u vrijednosti 791.056,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, obavljena je na temelju okvirnog sporazuma iz travnja 2011., ugovora iz siječnja 2014. i Odluke ministra iz travnja 2014., bez provođenja propisanog postupka javne nabave. (točka 4. Nalaza)

Isticanje pitanja

Državni ured za reviziju skreće pozornost na točku 1. Nalaza, u kojoj su opisane činjenice u vezi s potraživanjima od županija i Grada Zagreba za sredstva udružena prošlih godina za kreditiranje programa Razvitka poljoprivrede. Navedene činjenice nisu utjecale na izražavanje mišljenja.

Obveze Ministarstva

Ministarstvo je obvezno pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole s ciljem sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2017. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Djelokrug Ministarstva uređen je odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 93/16 i 104/16). Prema navedenim odredbama, Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove u području poljoprivrede, ribarstva, šumarstva, ruralnog razvoja, gospodarenja i raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, poljoprivredne politike, tržišnih i strukturnih potpora u poljoprivredi, prehrambene i duhanske industrije i veterinarstva, i to: biljne proizvodnje i agroekologije, zaštitu biljnih sorti i priznavanje sorti poljoprivrednog bilja, promet i primjenu gnojiva i poboljšivača tla, biljnog zdravstva, prometa i primjene sredstava za zaštitu bilja, uzgoj uzgojno valjanih životinja, propisuje uvjete za proizvodnju i promet grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina. Propisuje mjere upravljanja i gospodarenja biološkim bogatstvima mora i slatkih voda. Određuje i kontrolira granice između unutarnjeg i vanjskoga ribolovnog mora, granice ribolovnih zona, propisuje namjene, vrste i količine ribolovnih alata i opreme u ribolovu, propisuje i uvjete za uzgoj ribe i drugih vodenih organizama, uvjete za obavljanje ribolova i uvjete za priznavanje organizacija proizvođača u ribarstvu. Nadalje, obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na šumarstvo, zaštitu šuma, uređivanje pravnih odnosa na šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu države, osim imovinskopravnih poslova, drvnu industriju i lovstvo, inspekcijske poslove koji se odnose na šumarstvo i lovstvo, provodi međunarodne sporazume u dijelu koji se odnose na šumarstvo, uređenje odnosa i uvjeta proizvodnje, prometa i uporabe šumskog sjemena i šumskih sadnica, šumarske ekologije, zaštite šuma od elementarnih nepogoda i antropogenih utjecaja, požara, očuvanje šumskih genetskih izvora i šumskog reprodukcijanskog materijala. Ministarstvo provodi i koordinira mjere ruralnog razvoja, razvitka seoskog prostora, ekološke i održive poljoprivrede, poljoprivrednog zadrugarstva i drugih oblika udruživanja u poljoprivredi i ribarstvu, promicanje autohtonih proizvoda, marketinške pripreme poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja. Uređuje pravne odnose na poljoprivrednom zemljištu, osim imovinskopravnih poslova, pokreće i vodi postupak komasacije, osim imovinskopravnih poslova, prenamjene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko, zaštitu poljoprivrednog zemljišta, vođenje evidencije o poljoprivrednom zemljištu. Provodi mjere poticajne politike u poljoprivredi i ribarstvu te njihovu prilagodbu mjerilima Svjetske trgovinske organizacije, uređuje i koordinira sufinanciranje poljoprivrede, ribarstva i prerade poljoprivrednih proizvoda proračunskim sredstvima. Obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na zdravstvenu ispravnost, higijenu i kakvoću hrane, hrane za životinje i organizaciju službenih kontrola. Također, provodi mjere radi otkrivanja i sprječavanja pojava zaraznih bolesti životinja, zaštitu životinja i veterinarske lijekove, propisuje uvjete i kontrolu životinja i proizvoda životinjskog podrijetla u proizvodnji i prometu. Ministarstvo obavlja poslove fitosanitarne i granične veterinarske inspekcije, inspekcijske poslove u poljoprivredi, ribarstvu, veterinarstvu te, u skladu s posebnim propisom o hrani, inspekcijske poslove koji se odnose na zdravstvenu ispravnost i higijenu hrane i hrane za životinje, standarde kvalitete, posebne oznake kvalitete hrane i hrane za životinje, označavanje, reklamiranje i prezentiranje odnosno informiranje potrošača o hrani, ekološku proizvodnju te genetski modificiranu hranu i hranu za životinje. Ministarstvo koordinira i usklađuje hrvatsku poljoprivrednu politiku i politiku ruralnog razvoja s odgovarajućim politikama Europske unije (dalje u tekstu: EU) u dijelu koji se odnosi na poljoprivredu, prehranu, ruralni razvoj i ribarstvo, provodi projekte iz fondova i programa EU i ostalih oblika međunarodne pomoći, obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela EU u područjima iz njegove nadležnosti te druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim propisima.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva (Narodne novine 40/17 i 48/18), za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva ustrojeni su: Kabinet ministra, Samostalna služba za informiranje, Samostalna služba za akreditaciju agencije za plaćanja za poljoprivredne fondove EU, Samostalna služba za unutarnju reviziju, Glavno tajništvo, Uprava za financijske poslove i javnu nabavu, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Uprava za ruralni razvoj, Uprava za hranu i fitosanitarnu politiku, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije, Uprava za poljoprivrednu politiku, EU i međunarodnu suradnju i Uprava ribarstva. Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva određen je okvirni broj potrebnih 1 189 službenika i namještenika za obavljanje poslova Ministarstva. Koncem 2017, Ministarstvo je imalo 857 zaposlenika. Od 19. listopada 2016., zakonski predstavnik Ministarstva je ministar Tomislav Tolušić, dipl. iur.

Planiranje i izvršenje plana

Financijski plan Ministarstva za 2017. Iznosio je 6.128.372.571,00 kn. Izmjenama i dopunama te preraspodjelama financijski plan je smanjen za 368.354.476,00 kn ili 6,0 % te iznosi 5.760.018.095,00 kn. Na navedeno smanjenje najvećim su dijelom utjecale subvencije trgovačkim društvima, zadrugama, poljoprivrednicima i obrtnicima te kapitalne pomoći temeljem prijenosa EU sredstava. Smanjena su sredstva za provedbu aktivnosti i projekata u okviru programa: Ruralni razvoj za 491.808.543,00 kn ili 21,1 %, Upravljanje poljoprivredom, ribarstvom i ruralnim razvojem za 3.316.696,00 kn ili 1,6 %, Poljoprivreda za 1.972.797,00 kn ili 0,1 % te Poticanje razvoja industrijske prerade drva za 1.271.865,00 kn ili 6,2 %. Povećana su sredstva planirana za provedbu aktivnosti i projekata u okviru programa Ribarstvo za 67.724.066,00 kn ili 38,3 %, Veterinarstvo i sigurnost hrane za 40.789.256,00 kn ili 13,5 % te Gospodarenje i zaštita šumskih resursa, lovišta i divljači za 21.502.103,00 kn ili 14,9 %.

Rashodi i izdaci su planirani za financiranje provedbe sljedećih sedam programa: Poljoprivreda u iznosu 2.941.545.632,00 kn, Ruralni razvoj u iznosu 1.836.920.634,00 kn, Veterinarstvo i sigurnost hrane u iznosu 342.497.100,00 kn, Ribarstvo u iznosu 244.375.781,00 kn, Upravljanje poljoprivredom, ribarstvom i ruralnim razvojem u iznosu 209.843.710,00 kn, Gospodarenje i zaštita šumskih resursa, lovišta i divljači u iznosu 165.476.603,00 kn te Poticanje razvoja industrijske prerade drva u iznosu 19.358.635,00 kn.

Prema izvorima sredstava, financiranje navedenih programa planirano je iz sredstava pomoći EU u iznosu 3.439.170.100,00 kn, državnog proračuna u iznosu 2.111.830.442,00 kn, prihoda po posebnim propisima u iznosu 208.017.553,00 kn i vlastitih prihoda u iznosu 1.000.000,00 kn. Sredstva pomoći EU se odnose na sredstva Europskog poljoprivrednog jamstvenog fonda (dalje u tekstu: EPJF) u iznosu 1.732.554.739,00 kn, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (dalje u tekstu: EPFRR) u iznosu 1.593.956.724,00 kn, Ribarskih fondova u iznosu 108.304.347,00 kn te na druge refundacije iz pomoći EU u iznosu 4.226.790,00 kn i ostale pomoći u iznosu 127.500,00 kn. Sredstva EPJF čine 50,4 % sredstava pomoći EU, a namijenjena su za mjere koje se provode u okviru Zajedničke poljoprivredne politike (dalje u tekstu: ZPP), odnosno izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima u iznosu 1.642.616.320,00 kn i mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda u iznosu 89.938.419,00 kn. Sredstva EPFRR čine 46,3 % sredstava pomoći EU i namijenjena su za realizaciju mjera ruralnog razvoja koje se provode u okviru ZPP u iznosu 1.575.670.369,00 kn i tehničku pomoć u okviru programa Ruralni razvoj u iznosu 18.286.355,00 kn.

U skladu s odredbom članka 18. stavka 7. Zakona o poljoprivredi (Narodne novine 30/15), Vlada Republike Hrvatske za svaku godinu propisuje financijsku strukturu omotnice za provedbu mjera iz programa izravnih plaćanja, koja predstavlja gornju godišnju granicu za stvaranje obveza državnog proračuna Republike Hrvatske. Uredbom o financijskoj strukturi omotnice za program izravnih plaćanja u 2016. godini (Narodne novine 10/17), utvrđena je nacionalna gornja granica za financiranje izravnih plaćanja u 2016. u iznosu 3.252.700.850,00 kn, od čega se na financiranje iz EPJF odnosi 1.525.950.530,00 kn. Razliku do utvrđene gornje granice može financirati Republika Hrvatska sredstvima osiguranim u državnom proračunu. Za financiranje programa izravnih plaćanja za 2016. u državnom proračunu je osigurano 1.141.356.624,00 kn.

Prema podacima iz državne riznice, rashodi i izdaci su u 2017. izvršeni u iznosu 5.291.684.139,00 kn, što je manje za 468.333.956,00 kn ili 8,1 % u odnosu na financijski plan. Na navedeno smanjenje najvećim dijelom su utjecale mjere koje se financiraju iz EPFRR i aktivnosti koje se financiraju iz namjenskih prihoda, odnosno iz naknada za korištenje općekorisne funkcije šume (dalje u tekstu: OKFŠ) i lovozakupnina. Od ukupno izvršenih rashoda i izdataka u iznosu 5.291.684.139,00 kn, na program Poljoprivreda odnosi se 2.910.169.163,00 kn, Ruralni razvoj 1.467.315.641,00 kn, Veterinarstvo i sigurnost hrane 341.306.685,00 kn, Ribarstvo 233.709.871,00 kn, Upravljanje poljoprivredom, ribarstvom i ruralnim razvojem 207.813.801,00 kn, Gospodarenje i zaštita šumskih resursa, lovišta i divljači 112.161.270,00 kn i program Poticanje razvoja industrijske prerade drva 19.207.708,00 kn.

Prema odredbi članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), uz proračun se donose projekcije za sljedeće dvije godine. Ministarstvo je uz proračun za 2017. donijelo projekcije za 2018. i 2019. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi i izdaci za 2018. u iznosu 6.419.250.410,00 kn te za 2019. u iznosu 6.662.119.738,00 kn.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Za 2017. sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Bilješke uz financijske izvještaje, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji i Izvještaj o obvezama. Financijski izvještaji su dostavljeni Državnom uredu za reviziju u propisanom roku te objavljeni na mrežnim stranicama Ministarstva.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2017., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 5.428.168.068,00 kn, što je za 423.104.170,00 kn ili 7,2 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2016.	Ostvareno za 2017.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	1.832.668.429,00	1.375.319.437,00	75,0
2.	Prihodi od imovine	3.016.218,00	3.645.136,00	120,8
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	191.192.794,00	242.888.220,00	127,0
4.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	696.920,00	580.269,00	83,3
5.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih odnosa	3.823.661.011,00	3.805.701.880,00	99,5
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	36.866,00	33.126,00	89,9
	Ukupno	5.851.272.238,00	5.428.168.068,00	92,8

Vrijednosno najznačajniji su prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza, koji se odnose na prihode iz državnog proračuna, a čine 70,1 % ukupnih prihoda. Prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna čine 25,3 % ukupnih prihoda.

Prihodi iz državnog proračuna namijenjeni su za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 3.787.342.072,00 kn i za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 18.359.808,00 kn. Od ukupno ostvarenih prihoda za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 3.787.342.072,00 kn, na prihode ostvarene za isplatu potpora u poljoprivredi putem Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (dalje u tekstu: Agencija, odnosi se 3.260.325.410,00 kn ili 86,1 %. Vrijednosno najznačajnija sredstva ostvarena su u okviru ZPP za izravna plaćanja u poljoprivredi u iznosu 2.647.780.669,00 kn, mjere ruralnog razvoja u iznosu 218.747.222,00 kn i mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda u iznosu 102.666.916,00 kn. Za potpore u ribarstvu prihodi su ostvareni u iznosu 109.665.942,00 kn.

Isplata sredstava za izravna plaćanja i mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda koji se financiraju iz EPJF podrazumijeva isplatu sredstava iz državnog proračuna temeljem koje se podnosi zahtjev Europskoj komisiji za povrat sredstava. Za izravna plaćanja u poljoprivredi sredstva su ostvarena iz EPJF u iznosu 1.628.089.646,00 kn i državnog proračuna u iznosu 1.019.691.023,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, prihodi iz EPJF za izravna plaćanja su ostvareni više za 198.342.374,00 kn ili 13,9 %, jer se sredstva koja se refundiraju iz EU proračuna povećavaju prema utvrđenom postotku od ukupno utvrđene omotnice za izravna plaćanja kod ulaska Republike Hrvatske u EU. Za navedena plaćanja utvrđena je omotnica od 373 milijuna EUR godišnje, uz postupno povećanje udjela financiranja iz EPJF tijekom deset godina. Prema navedenoj dinamici, u 2017. je za proizvodnu 2016. predviđeno 40,0 % sredstava iz EPJF uz mogućnost nadopune izravnih plaćanja iz državnog proračuna do 100,0 % iznosa nacionalne omotnice. Za izravna plaćanja za razminirano poljoprivredno zemljište, omotnica na godišnjoj razini iznosi do 9,6 milijuna EUR. Osim navedenog, Republika Hrvatska se odlučila za korištenje 15,0 % programskih sredstava EPFRR za potrebe izravnih plaćanja u okviru fleksibilnosti između stupova ZPP (prebacivanje iz EPFRR u EPJF) u iznosu 49,8 milijuna EUR. Na temelju navedenog, ukupna omotnica za izravna plaćanja je povećana s 373 milijuna EUR na 432,4 milijuna EUR.

Kako se potpore u iznimno osjetljivim sektorima (mliječne krave, rasplodne krmače, šećerna repa, duhan i maslinovo ulje) ne potiču u EU, za isplatu navedenih potpora iz državnog proračuna ostvareno je 136.491.577,00 kn.

Za sufinanciranje mjera ruralnog razvoja koje se provode u okviru ZPP iz proračuna je doznačeno 218.747.222,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 29.118.536,00 kn ili 15,4 %.

Za mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda koje se provode u okviru ZPP, sredstva su osigurana u iznosu 102.666.916,00 kn, od čega iz EPJF 76.552.129,00 kn i državnog proračuna 26.114.787,00 kn.

Za sufinanciranje Operativnog programa ribarstva prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu 58.964.599,00 kn, a za financiranje nacionalnih potpora u ribarstvu u iznosu 49.568.962,00 kn.

U Agenciji je uspostavljen Integrirani administrativni i kontrolni sustav (dalje u tekstu: IAKS) kao obavezan alat za kontrolu plaćanja u poljoprivredi. Putem navedenog sustava, zemlje članice EU dodjeljuju, prate i kontroliraju plaćanja poljoprivrednicima vezano uz izravna plaćanja i mjere ruralnog razvoja, za koje se zahtjevi podnose na jedinstvenom obrascu.

Prihodi od pomoći iz inozemstva iznose 1.375.319.437,00 kn i čine 25,3 % ukupnih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu, navedeni prihodi su manji za 457.348.992,00 kn ili 25,0 % zbog završetka provedbe programa IPARD te prijenosa realizacije projekata financiranih iz Europskih strukturnih investicijskih fondova na Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (Operativni program okoliš prioritet II i III i Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020.). Vrijednosno najznačajnija sredstva pomoći su ostvarena iz EPFRR u iznosu 1.264.329.629,00 kn, od čega za realizaciju mjera ruralnog razvoja koje se provode u okviru ZPP u iznosu 1.252.154.183,00 kn i za Tehničku pomoć u iznosu 12.175.446,00 kn. Iz ribarskih fondova (Europski fond za pomorstvo i ribarstvo i Europski ribarski fond) ostvareno je 104.343.603,00 kn, za realizaciju Operativnog programa ribarstva.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada iznose 242.888.220,00 kn i čine 4,5 % ukupnih prihoda, a ostvareni su prema propisima o šumarstvu u iznosu 187.285.323,00 kn, veterinarstvu u iznosu 37.542.001,00 kn, ribarstvu u iznosu 15.061.271,00 kn, zaštiti bilja u iznosu 2.470.690,00 kn i propisima o lovstvu u iznosu 528.935,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada su veći za 51.695.426,00 kn ili 27,0 %. Na navedeno povećanje su najvećim dijelom utjecali prihodi prema propisima o šumarstvu, odnosno prihodi od naknada za korištenje OKFŠ. Prema odredbama članaka 61., 62. i 63. Zakona o šumama (Narodne novine 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 148/13 i 94/14), financijska sredstva potrebna za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima, odnosno za osiguravanje biološke obnove šuma te za znanstvene radove i programe u području šumarstva, osiguravaju se sredstvima trgovačkog društva za biološku obnovu u kontinentalnim šumama u vlasništvu Republike Hrvatske, iz naknade za korištenje OKFŠ i sredstvima iz drugih izvora. Pravne i fizičke osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju gospodarsku djelatnost, plaćaju navedenu naknadu u visini 0,0265 % od ukupnih prihoda ili ukupnih primitaka, koja se uplaćuje tromjesečno na poseban račun za namjene iz članka 64. navedenog Zakona. Uplaćena sredstva raspoređuju se razmjerno udjelu u površini šuma i šumskih zemljišta Republike Hrvatske u skladu sa šumogospodarskim planovima i programima u području šumarstva. Do 6. lipnja 2017., navedena naknada se raspoređivala Ministarstvu u visini 81,5 % i Savjetodavnoj službi u visini 18,5 %, a od 6. lipnja raspoređuje se Ministarstvu u visini 85,6 % i Savjetodavnoj službi u visini 14,4 %, u skladu s odredbama Pravilnika o postupku za ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama (Narodne novine 93/15, 57/17 i 46/18).

Od ukupno naplaćene naknade za korištenje OKFŠ u iznosu 222.691.369,00 kn, u okviru prihoda iskazan je dio koji pripada Ministarstvu u iznosu 187.285.323,00 kn.

Prihodi od imovine odnose se na lovo-zakupnine u iznosu 2.226.746,00 kn, naknade za koncesije za prava na lov u iznosu 793.099,00 kn i tečajne razlike u iznosu 625.291,00 kn.

Vrijednosno značajniji prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, odnose se na prihode od internog kafića u iznosu 544.427,00 kn i prihode od zakupa prostora u poslovnoj zgradi u Zagrebu, Ulica Grada Vukovara 78, u iznosu 35.841,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2017., ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu 5.355.475.713,00 kn, što je za 506.654.525,00 kn ili 8,6 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2016.	Ostvareno za 2017.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	131.047.148,00	123.044.638,00	93,9
2.	Materijalni rashodi	392.482.411,00	401.962.748,00	102,4
3.	Financijski rashodi	1.204.879,00	1.334.848,00	110,8
4.	Subvencije	3.712.533.004,00	3.821.295.357,00	102,9
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	921.395.129,00	234.093.559,00	25,4
6.	Ostali rashodi	496.107.263,00	749.592.595,00	151,1
7.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	9.442.542,00	17.359.548,00	183,8
8.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	197.917.862,00	6.792.420,00	3,4
	Ukupno	5.862.130.238,00	5.355.475.713,00	91,4
	Višak prihoda	0,00	72.692.355,00	-
	Manjak prihoda	10.858.000,00	0,00	-

Vrijednosno su najznačajniji rashodi za subvencije u iznosu 3.821.295.357,00 kn, koji čine 71,3 % ukupnih rashoda i izdataka. Ostali rashodi (kapitalne pomoći, tekuće donacije, kazne, penali i naknade štete) u iznosu 749.592.595,00 kn, čine 14,0 % ukupnih rashoda i izdataka. Svi drugi rashodi i izdaci (rashodi za zaposlene, materijalni rashodi, financijski rashodi, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, rashodi za nabavu nefinancijske imovine te izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova u iznosu 784.587.761,00 kn) čine 14,7 % ukupnih rashoda i izdataka.

Materijalni rashodi iznose 401.962.748,00 kn, a vrijednosno najznačajniji su rashodi za usluge u iznosu 370.074.013,00 kn, od čega se na zdravstvene i veterinarske usluge odnosi 296.930.591,00 kn, intelektualne i osobne usluge 17.363.884,00 kn, računalne usluge 16.971.950,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja 10.857.379,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza 10.115.100,00 kn, usluge promidžbe i informiranja 7.307.872,00 kn, zakupnine i najamnine 4.695.085,00 kn, komunalne usluge 1.366.739,00 kn te ostale usluge 4.465.413,00 kn.

Zdravstvene i veterinarske usluge najvećim se dijelom odnose na usluge zdravstvene zaštite životinja u iznosu 179.126.988,00 kn, službene kontrole veterinarske inspekcije u iznosu 43.630.261,00 kn, usluge zbrinjavanja i neškodljivog uništavanja u iznosu 42.043.705,00 kn i laboratorijske usluge u okviru Monitoring programa u iznosu 20.668.844,00 kn.

Rashodi za subvencije su najvećim dijelom ostvareni u okviru programa Poljoprivreda u iznosu 2.878.527.808,00 kn ili 75,3 % rashoda za subvencije. U okviru programa Ruralni razvoj subvencije su ostvarene u iznosu 763.990.166,00 kn ili 20,0 %, programa Gospodarenje i zaštita šumskih resursa, lovišta i divljači (OKFŠ) u iznosu 123.306.415,00 kn ili 3,2 % te programa Ribarstvo u iznosu 49.670.136,00 kn ili 1,3 % rashoda za subvencije. Rashodi za subvencije programa Poljoprivreda se odnose na izravna plaćanja koja se provode u okviru ZPP-a u iznosu 2.641.309.281,00 kn, plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima koja se u cijelosti financiraju iz državnog proračuna u iznosu 134.548.397,00 kn i mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda (Školska shema, vinska omotnica, mjere u sektoru stočarstva i privremene izvanredne mjere) u iznosu 102.670.130,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi za subvencije u okviru programa Ruralni razvoj u iznosu 763.152.509,00 kn, odnose se na IAKS mjere ruralnog razvoja u iznosu 573.496.893,00 kn (Mjera 10-Poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti 26.160.907,00 kn, Mjera 11-Ekološki uzgoj 182.090.380,00 kn i Mjera 13-Plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima 365.245.606,00 kn), Financiranje dodatnih izravnih plaćanja za Republiku Hrvatsku (Mjera 18) u iznosu 162.201.530,00 kn i Upravljanje rizicima (Mjera 17) u iznosu 27.454.086,00 kn. Rashodi za subvencije u sektoru ribarstva se odnose na državne potpore odobrene za uzgoj plave i bijele ribe, školjkaša te za štete koje uzrokuju sisavci (dupini) i druge potpore male vrijednosti.

U odnosu na prethodnu godinu, rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna manji su za 687.301.570,00 kn ili 74,6 % zbog statusnih promjena, odnosno prijenosa projekata iz područja vodnog gospodarstva na Ministarstvo zaštite okoliša i energetike te završetka IPARD programa. Vrijednosno značajniji rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna se odnose na rashode za pomoći temeljem prijenosa EU sredstava u iznosu 137.576.879,00 kn, prijenose između proračunskih korisnika istog proračuna u iznosu 48.023.359,00 kn i pomoći unutar općeg proračuna u iznosu 33.883.272,00 kn.

Sredstva pomoći temeljem prijenosa EU sredstava najvećim su dijelom doznačena županijama za razminiranje poljoprivrednog zemljišta i ulaganja u šumsku infrastrukturu u cilju održivosti i poboljšanja šumskih ekosustava, bioraznolikosti i drugih prirodnih vrijednosti. Od ukupnih prijenosa između proračunskih korisnika istog proračuna, na prijenos sredstva EPFRR korisnicima za realizaciju mjera ruralnog razvoja se odnosi 38.009.474,00 kn ili 79,1 %, od čega se vrijednosno najznačajniji prijenos u iznosu 28.763.368,00 kn, odnosi na Mjeru 18-Financiranje dodatnih izravnih plaćanja za Republiku Hrvatsku. Pomoći unutar općeg proračuna su najvećim dijelom odobrene jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala te za uređenje nerazvrstanih cesta za potrebe poljoprivrede.

Ostali rashodi se odnose na kapitalne pomoći u iznosu 657.400.980,00 kn, tekuće donacije u iznosu 46.192.779,00 kn te naknade štete pravnim i fizičkim osobama u iznosu 45.998.836,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu navedeni rashodi su veći za 253.485.332,00 kn ili 51,1 %.

Na navedeno povećanje najvećim su dijelom utjecale kapitalne pomoći iz EU sredstava namijenjene za realizaciju mjera ruralnog razvoja i mjera u ribarstvu te naknade šteta odobrene poljoprivrednicima zbog posljedica cijepljenja protiv bolesti kvrgave kože. Vrijednosno značajnija sredstva kapitalne pomoći su odobrena fizičkim i pravnim osobama za ulaganja u imovinu (Mjera 04) u iznosu 397.505.837,00 kn, razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (Mjera 06) u iznosu 82.981.232,00 kn te za mjere razvoja konkurentnosti drvnog sektora u iznosu 18.646.135,00 kn.

Vrijednosno značajnije tekuće donacije ostvarene su u cilju provedbe gospodarske i socijalne kohezije u ruralnim područjima u okviru Programa ruralni razvoj u iznosu 20.095.621,00 kn, a odnose se na Mjeru 19-Potpoma za lokalni razvoj u iznosu 15.444.809,00 kn i organiziranje manifestacija u iznosu 4.650.812,00 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine odnose se na ulaganja u uredsku opremu i namještaj (računala i računalna oprema, uredski namještaj i ostala uredska oprema) u iznosu 11.958.748,00 kn, licence u iznosu 2.858.461,00 kn, računalne programe u iznosu 1.858.221,00 kn, komunikacijsku opremu u iznosu 346.804,00 kn te drugu opremu, instrumente, uređaje i strojeve u iznosu 337.314,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, rashodi za nabavu nefinancijske imovine su veći za 7.917.006,00 kn ili 83,8 %. Vrijednosno najznačajnije povećanje se odnosi na rashode za ulaganja u uredsku opremu i namještaj za 10.061.264,00 kn ili 530,2 %. U odnosu na prethodnu godinu, najviše su smanjena ulaganja u komunikacijsku opremu za 4.187.934,00 kn.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova odnose se na izdatke za kupnju poslovne zgrade putem financijskog najma u iznosu 6.792.420,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, izdaci su smanjeni za 191.125.442,00 kn ili 96,6 % jer su izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova odobreni za realizaciju projekta iz nadležnosti Hrvatskih voda preneseni na Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

Višak prihoda za 2017. iskazan je u iznosu 72.692.355,00 kn. S obzirom na to da je preneseni višak prihoda i primitaka iz prošlog razdoblja (nakon korekcije u 2017.) iznosio 32.098.717,00 kn, višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 104.791.072,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2017. ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 618.041.210,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2017.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2017.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	128.100.764,00	134.251.135,00	104,8
1.1.	Građevinski objekti	36.175.084,00	95.903.806,00	265,1
1.2.	Postrojenja i oprema	15.111.555,00	22.652.961,00	149,9
1.3.	Prijevozna sredstva	2.836.623,00	1.525.783,00	53,8
1.4.	Nefinancijska imovina u pripremi	69.061.718,00	7.972.630,00	11,5
1.5.	Druga nefinancijska imovina	4.915.784,00	6.195.955,00	126,0
2.	Financijska imovina	410.831.934,00	483.790.075,00	117,8
2.1.	Novčana sredstva	500.671,00	178.112,00	35,6
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	16.102.536,00	12.657.266,00	78,6
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	153.378.820,00	133.164.829,00	86,8
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	31.332.939,00	31.187.240,00	99,5
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	199.728.346,00	296.061.435,00	148,2
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	9.788.622,00	10.541.193,00	107,7
	Ukupno imovina	538.932.698,00	618.041.210,00	114,7
3.	Obveze	98.393.065,00	114.036.712,00	115,9
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	82.697.477,00	104.882.010,00	126,8
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	12.334,00	401.559,00	-
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	15.683.254,00	8.753.143,00	55,8
4.	Vlastiti izvori	440.539.633,00	504.004.498,00	114,4
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	538.932.698,00	618.041.210,00	114,7
	Izvanbilančni zapisi	152.107.227,00	606.987.542,00	399,1

U odnosu na stanje iskazano početkom 2017., vrijednost ukupne imovine, kao i obveza i vlastitih izvora, veća je za 79.108.512,00 kn ili 14,7 %. Na navedeno povećanje najvećim je dijelom utjecalo povećanje vrijednosti građevinskih objekata, postrojenja i opreme te potraživanja. Vrijednost građevinskih objekata je veća za 59.728.722,00 kn ili 165,1 % zbog prijenosa poslovne zgrade s računa građevinski objekti u pripremi u uporabu i zbog evidentiranja sajamskog prostora u Gudovcu (aukcijska dvorana i gospodarsko dvorište) u poslovnim knjigama Ministarstva. Na temelju Ugovora o zajedničkoj izgradnji aukcijske dvorane zaključenog između Ministarstva, Bjelovarsko-bilogorske županije, Grada Bjelovara i društva Bjelovarski sajam d.o.o., Bjelovar, iz listopada 2001. te Ugovora o utvrđivanju suvlasničkih dijelova na nekretnini iz svibnja 2005., u zemljišnim knjigama je kao suvlasnik u dijelu 7/20 navedene nekretnine bilo upisano Ministarstvo. U rujnu 2009., na zahtjev nadležnog suda je kao suvlasnik umjesto Ministarstva upisana Republika Hrvatska, a vrijednost navedene imovine u iznosu 1.623.684,00 kn je u 2015. brisana iz poslovnih knjiga. Navedeni sajamski prostor je dan na upravljanje Hrvatskoj poljoprivrednoj agenciji koja je proračunski korisnik u razdjelu Ministarstva i koja je prostor evidentirala izvanbilančno. U listopadu 2017., u dogovoru s Ministarstvom državne imovine navedena nekretnina je evidentirana u poslovnim knjigama Ministarstva kao bilančna pozicija. U okviru vrijednosti građevinskih objekata koncem 2017., iskazana je vrijednost poslovne zgrade kupljene na temelju ugovora o financijskom najmu u iznosu 60.117.270,00 kn, graničnih prijelaza (Bajakovo, Stara Gradiška, Zračna luka Zagreb, Luka Ploče, Karasovići i Metković) u iznosu 34.174.620,00 kn te sajamskog prostora u Gudovcu u iznosu 1.611.916,00 kn.

Vrijednost računala i računalne opreme, uređaja, strojeva, mjernih i kontrolnih instrumenta, opreme za održavanje i zaštitu, uredskog namještaja i opreme, telefona i druge komunikacijske opreme iznosi 22.652.961,00 kn. U odnosu na stanje iskazano početkom godine vrijednost postrojenja i opreme veća je za 7.541.406,00 kn ili 49,9 %, najvećim dijelom zbog ulaganja u uredski namještaj i opremu.

Vrijednost prijevoznih sredstava odnosi se na šest plovila (brodica) nabavljenih u prošlim godinama za potrebe inspeksijskog nadzora u ribarstvu u iznosu 1.525.783,00 kn. U odnosu na stanje iskazano početkom godine vrijednost prijevoznih sredstava je manja za 1.310.840,00 kn ili 46,2 % zbog obračuna ispravka vrijednosti. U poslovnim knjigama u okviru prijevoznih sredstava, evidentirano je i 169 osobnih vozila koji nemaju knjigovodstvenu vrijednost jer im je nabavna vrijednost u iznosu 20.598.883,00 kn u cijelosti ispravljena. Vozila se najvećim dijelom koriste za potrebe inspeksijskih službi u poljoprivredi i veterinarstvu.

Nefinancijska imovina u pripremi odnosi se na građevinske objekte u pripremi u iznosu 5.415.764,00 kn te postrojenja i opremu u pripremi u iznosu 2.556.866,00 kn.

Druga nefinancijska imovina odnosi se na ulaganja u računalne programe u iznosu 3.496.235,00 kn i licence u iznosu 2.699.720,00 kn.

U okviru financijske imovine vrijednosno su najznačajnija potraživanja u iznosu 452.424.723,00 kn, a odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 296.061.435,00 kn, potraživanja za dane zajmove u iznosu 133.164.829,00 kn, rashode budućeg razdoblja, odnosno obračunane bruto plaće za prosinac 2017. u iznosu 10.541.193,00 kn, potraživanja od korisnika sredstava EPJF i EPFRR temeljem utvrđenih nesukladnosti i višegodišnjih sankcija u iznosu 7.799.746,00 kn, potraživanja za povrat sredstava pomoći EU zbog nenamjenskog trošenja iz programa SAPARD (Voće Royal) u iznosu 4.315.257,00 kn, potraživanja od HZZO-a za naknade za bolovanja duža od 42 dana i ozljede na radu u iznosu 371.836,00 kn te potraživanja od zaposlenih, za više plaćene poreze i doprinose i druga potraživanja u iznosu 170.427,00 kn. U odnosu na stanje iskazano početkom godine u iznosu 378.998.324,00 kn, potraživanja su veća za 73.426.399,00 kn ili 19,4 % i to najvećim dijelom zbog većih potraživanja iz proračuna za namjenske prihode. Od ukupno iskazanih potraživanja koncem 2017. u iznosu 452.424.723,00 kn na dospjela se odnosi 372.404.562,00 kn, a na nedospjela odnosi se 80.020.161,00 kn.

Potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 296.061.435,00 kn čine 65,4 % ukupnih potraživanja, a odnose se na potraživanja za prihode iz proračuna u iznosu 190.557.401,00 kn, potraživanja za kamate na dane zajmove u iznosu 66.170.486,00 kn, potraživanja za prihode po posebnim propisima u iznosu 33.436.293,00 kn, potraživanja za pomoći od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU u iznosu 9.001.180,00 kn, potraživanja za prihode od nefinancijske imovine u iznosu 860.161,00 kn, potraživanja za kazne, upravne mjere i druge prihode u iznosu 380.944,00 kn, potraživanja za obračunane kamate na nenamjenski utrošena sredstava potpore temeljem rješenja poljoprivredne inspekcije i odluka za povrat u iznosu 220.098,00 kn i druga potraživanja u iznosu 17.593,00 kn te na ispravak vrijednosti potraživanja u iznosu 4.582.721,00 kn.

Vrijednosno značajnija potraživanja za prihode iz proračuna odnose se na potraživanja za namjenske prihode, odnosno naknade za OKFŠ u iznosu 103.988.339,00 kn, potraživanja za prihode uprave za veterinarstvo i zdravstvenu zaštitu životinja u iznosu 39.626.050,00 kn i uprave za ribarstvo u iznosu 27.593.181,00 kn, potraživanja za prihode od lovo-zakupnina u iznosu 6.128.011,00 kn i sredstva na ime depozita za izvršavanje poslova uvožno-izvoznih dozvola prema europskim regulativama uređenja tržišta u iznosu 6.030.605,00 kn te potraživanja za prihod od koncesije prava na lov u iznosu 3.116.954,00 kn.

U okviru potraživanja za prihode po posebnim propisima, vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na potraživanja za prihode od veterinarskih kontrola u iznosu 20.877.854,00 kn, potraživanja za povrat neosnovano isplaćenih ili nenamjenski utrošenih sredstava potpore temeljem rješenja poljoprivredne inspekcije i odluka za povrat u iznosu 4.319.913,00 kn, te potraživanja od korisnika potpora prema konačnom obračunu, odnosno provedenoj modulaciji za proizvodnu 2009., 2010. i 2011. u iznosu 2.345.983,00 kn.

Potraživanja za povrat glavnice zajmova odobrenih u prošlim godinama iz proračunskih sredstava, a za koja analitičke evidencije o potraživanjima i naplatu potraživanja u korist državnog proračuna obavljaju poslovne banke, iskazana su u iznosu 133.164.829,00 kn. U okviru navedenih potraživanja, na potraživanja od županija i Grada Zagreba za sredstva udružena prošlih godina za kreditiranje programa Razvitka poljoprivrede, odnosi se 77.978.449,00 kn, od čega nedospjela potraživanja iznose 58.143.449,00 kn, a dospjela 19.835.000,00 kn.

Koncem 2017. iskazane su obveze u iznosu 114.036.712,00 kn, od čega dospjele obveze iznose 3.723.384,00 kn.

Od ukupno iskazanih obveza koncem 2017., na obveze za materijalne rashode odnosi se 41.326.893,00 kn, obveze za subvencije 35.052.758,00 kn, obveze za zaposlene 10.577.678,00 kn, obveze za kupnju poslovne zgrade putem financijskog najma 8.753.143,00 kn, obveze za depozite 6.030.605,00 kn, obveze za povrat sredstava pomoći iz programa SAPARD 4.315.257,00 kn, jamčevne pologe uplaćene kod davanja lovišta u zakup/koncesiju 2.747.953,00 kn, obveze za financijske rashode 2.391.291,00 kn, obveze za primljene predujmove iz sredstava pomoći EU 908.757,00 kn, obveze za naknade štete pravnim i fizičkim osobama zbog bolesti životinja 699.507,00 kn, obveze za nabavu nefinancijske imovine 401.559,00 kn, obveze za naknade za bolovanja duža od 42 dana i ozljede na radu 371.836,00 kn i druge obveze 459.475,00 kn. U okviru obveza za materijalne rashode u iznosu 41.326.893,00 kn, vrijednosno najznačajnije su obveze za veterinarske usluge u iznosu 35.128.740,00 kn, koje se najvećim odnose na obveze za usluge zdravstvene zaštite životinja i službene kontrole veterinarske inspekcije.

Obveze za subvencije su iskazane prema društvu Hrvatske šume d.o.o. za radove u šumama u iznosu 28.953.984,00 kn i prema korisnicima potpora u poljoprivredi u iznosu 6.098.774,00 kn.

U okviru izvanbilančnih zapisa iskazani su sudski sporovi u iznosu 562.004.258,00 kn, bankovne garancije, zadužnice, mjenice koje su koncesionari i korisnici trgovinskih mjera u poljoprivredi dostavili kao jamstvo za uredno izvršenje preuzetih obveza u iznosu 43.130.828,00 kn i tuđa imovina dobivena na korištenje (vozila u operativnom najmu) u iznosu 1.852.456,00 kn.

Javna nabava

Ministarstvo je za 2017. donijelo plan nabave te izmjenu i dopunu plana nabave. Ukupna procijenjena vrijednost nabave iznosi 181.492.069,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Plan nabave te izmjena i dopuna plana nabave, objavljeni su na mrežnim stranicama Ministarstva, u skladu s odredbom članka 28. stavka 3. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16). Ministarstvo je u skladu s odredbom članka 28. stavka 4. navedenog Zakona, objavilo na mrežnim stranicama registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

Prema statističkom izvješću o javnoj nabavi, u 2017. je zaključeno 18 ugovora i pet okvirnih sporazuma o javnoj nabavi roba i usluga u vrijednosti 52.964.482,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Na temelju otvorenih postupaka javne nabave, zaključeno je 16 ugovora o nabavi roba i usluga u vrijednosti 21.164.764,00 kn i pet okvirnih sporazuma o nabavi usluga u vrijednosti 31.177.309,00 kn. Na temelju pregovaračkih postupaka javne nabave bez prethodne objave poziva za nadmetanje, zaključena su dva ugovora o nabavi usluga u vrijednosti 622.409,00 kn.

Nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn (jednostavna nabava), iznosila je ukupno 14.350.543,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Na temelju okvirnih sporazuma koje je zaključilo Ministarstvo (u 2017. i prošlim godinama), u 2017. je zaključeno deset ugovora o nabavi roba i usluga u vrijednosti 26.467.866,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Na temelju okvirnih sporazuma koje je zaključio Središnji državni ured za središnju javnu nabavu, Ministarstvo je tijekom 2017. izdalo 618 narudžbenica i zaključilo 17 ugovora o nabavi roba i usluga u vrijednosti 13.641.376,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

III. REVIZIJA ZA 2017.

Postupci revizije provedeni su od 4. travnja do 7. studenoga 2018.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Ministarstva.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 135/15, 2/17 i 28/17).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave
2. Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede
3. Zakon o proračunu
4. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10 i 120/13)
5. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 52/13 i 94/14)
6. Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu (Narodne novine 119/16 i 113/17)
7. Zakon o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 139/10 i 19/14)
8. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15)
9. Zakon o državnim službenicima (Narodne novine 92/05, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12 - pročišćeni tekst, 37/13, 38/13, 1/15, 138/15 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 61/17)

10. Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13, 18/16 i 89/17 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske)
11. Uredba o registru državne imovine (Narodne novine 55/11)
12. Zakon o javnoj nabavi
13. Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja sredstava za kreditiranje razvitka i obnove poljoprivrede
14. Uredba o financijskoj strukturi omotnice za program izravnih plaćanja u 2016. godini
15. Zakon o poljoprivredi
16. Pravilnik o Upisu u upisnik poljoprivrednih gospodarstava (Narodne novine 76/11 i 42/13)
17. Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2016. godinu (Narodne novine 20/16, 39/16 i 91/16)
18. Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2017. godinu (Narodne novine 19/17, 45/17 i 46/17)
19. Pravilnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta (Narodne novine 35/15, 118/16 i 26/17)
20. Zakon o šumama
21. Pravilnik o postupku za ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama
22. Zakon o veterinarstvu (Narodne novine 41/07, 155/08 i 55/11)
23. Zakon o veterinarstvu (Narodne novine 82/13 i 148/13)
24. Naredba o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2017. godini (Narodne novine 5/17, 41/17 i 73/17)
25. Zakona o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Narodne novine 30/09 i 56/13)
26. Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12 i 69/17)
27. Pravilnik o Registru koncesija (Narodne novine 26/13)
29. Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (Narodne novine 104/13, 71/16 i 112/17).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s planiranim i s podacima iz prethodnog razdoblja, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u tisku, elektroničkim medijima i na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, a brojnije vrijednosno manje značajne stavke su testirane metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Ministarstva. Provjerena je dokumentacija dostavljena na objavljene javne pozive za prijavu projekata i programa, ugovori s korisnicima sredstava, izvještaji o izvršenju projekata i programa korisnika kojima su odobrena sredstva. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Ministarstva i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2017.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze, koncesije u veterinarstvu te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2017. utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na računovodstveno poslovanje, rashode i izdatke u dijelu koji se odnosi na subvencije, zdravstvene i veterinarske usluge te ugovore o djelu, koncesije u veterinarstvu i javnu nabavu.

1. Računovodstveno poslovanje

1.1. Ministarstvo je obveznik primjene proračunskog računovodstva, prema odredbama Zakona o proračunu, Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te drugim provedbenim propisima. Ustrojene su propisane poslovne knjige i sastavljeni propisani financijski izvještaji. Poslovne knjige se vode u dva odvojena računovodstvena sustava, od kojih se jedan vodi u Ministarstvu, a drugi u Agenciji.

Agencija je nadležna za operativnu provedbu mjera poljoprivredne politike u skladu s odredbama Zakona o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Zakona o poljoprivredi. Agencija je ustrojila glavnu knjigu i pomoćne knjige za potpore, a Ministarstvo radi sastavljanja financijskih izvještaja, preuzima podatke iz glavne knjige Agencije.

- Evidentiranje poslovnih događaja

U okviru imovine u pripremi, evidentirana je vrijednost ulaganja u kapitalne projekte financirana iz pretpristupnih fondova EU (programa IPA 2008. i programa PHARE 2005.). Vrijednost imovine u pripremi evidentirana je u iznosu 7.972.630,00 kn, a odnosi se na građevinske objekte, odnosno ulaganja u izgradnju Veletržnice ribe Tribunj u iznosu 4.332.418,00 kn i ribarskog gata u Umagu u iznosu 1.083.346,00 kn te ulaganja u postrojenja i opremu u iznosu 2.556.866,00 kn.

Zapisnici o primopredaji radova, roba i usluga su za navedene građevinske objekte sastavljeni u prošlim godinama, a u poslovnim knjigama nisu provedena odgovarajuća knjiženja. Objekti su stavljeni u funkciju, a prijenos s računa imovine u pripremi na račun imovine u uporabi nije proveden zbog čega nije obračunan ispravak vrijednosti. S obzirom da su navedena ulaganja provedena u cilju jačanja logističke infrastrukture u hrvatskom ribarskom sektoru, ulaganja u građevinske objekte u iznosu 5.415.764,00 kn je potrebno evidentirati u poslovnim knjigama na računu imovine u uporabi.

Državni ured za reviziju nalaže imovinu koja je u funkciji, a koja je u poslovnim knjigama evidentirana na računu imovine u pripremi evidentirati na računu imovine u uporabi.

U okviru imovine u pripremi iskazana je nabava medicinske i laboratorijske opreme za Hrvatski veterinarski institut, Hrvatski centar za poljoprivredu hranu i selo, Poljoprivredni fakultet u Osijeku i Agronomski fakultet u Zagrebu u iznosu 2.143.568,00 kn, nabava agregata za Veletržnicu ribe Tribunj u iznosu 363.675,00 kn, te kaveza za životinje i krletki za ptice u iznosu 49.623,00 kn.

Imovina nabavljena za druge proračunske korisnike nije brisana iz poslovnih knjiga bez obzira što im je predana na uporabu u prošlim godinama. Odredbom članka 98. Zakona o proračunu i članka 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Pri evidentiranju podataka o imovini u poslovnim knjigama trebalo se pridržavati navedenih načela.

Državni ured za reviziju nalaže, imovinu nabavljenu za druge proračunske korisnike kojima je predana na uporabu, brisati iz poslovnih knjiga na temelju odgovarajuće dokumentacije (zapisnika o predaji).

Potraživanja za prihode poslovanja iskazana su koncem 2017. u iznosu 296.061.435,00 kn. U poslovnim knjigama su evidentirana potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 300.644.156,00 kn i ispravak vrijednosti potraživanja u iznosu 4.582.721,00 kn. Ispravak vrijednosti potraživanja odnosi se na potraživanja iz programa Zbrinjavanja i zdravstvene zaštite stoke u vojno-redarstvenim akcijama Bljesak i Oluja. Navedena potraživanja najvećim su dijelom iskazana prema dužnicima nad kojima su okončani stečajni postupci i provedeni postupci brisanja iz sudskog registra te je pravna osnova za njihovu naplatu prestala. U tijeku su aktivnosti u vezi s brisanjem navedenih potraživanja iz poslovnih knjiga.

U okviru prihoda poslovanja iskazana su potraživanja za prihode po posebnim propisima u iznosu 33.436.293,00 kn. Povjerenstvo za otpis potraživanja i obveza je ocijenilo da se od navedenih potraživanja na sumnjiva, sporna, zastarjela i nenaplativa potraživanja odnosi 9.936.992,00 kn. Za pojedina potraživanja iskazana prema veterinarskim stanicama, nisu pravodobno poduzimane raspoložive mjere naplate, a proteklo je više od tri godine od njihove dospelosti. Subjektima koji posluju s hranom, obveznicima plaćanja naknade za financiranje troškova službenih kontrola, dostavljane su opomene i pokretani postupci prisilne naplate, a potraživanja se nisu uspjela naplatiti. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, proračunski korisnici su odgovorni za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i za njihovu uplatu u proračun.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Za potraživanja ocijenjena kao sumnjiva, sporna, zastarjela i nenaplativa, u poslovnim knjigama nije evidentiran ispravak vrijednosti. Skreće se pozornost na odredbu članka 2. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 3/18), kojom je propisano da se ispravak vrijednosti potraživanja provodi na kraju godine uzimajući u obzir: kašnjenje u naplati preko godine dana; pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom; ako se s naplatom potraživanja kasni između jedne i tri godine vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi 50,0 %, a iznad tri godine vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi 100,0 %.

Potraživanja čija je vrijednost u cijelosti ispravljena zadržavaju se u bilančnoj evidenciji sve do prestanka postojanja pravne osnove za njihovu naplatu. Stoga, bez obzira na provedeni ispravak vrijednosti potraživanja potrebno je i nadalje poduzimati sve raspoložive mjere za potpunu naplatu prihoda sve do prestanka postojanja pravne osnove za njihovu naplatu.

Ministarstvo koristi nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske na temelju suglasnosti izdanih od tijela nadležnog za upravljanje državnom imovinom za koje je preuzelo obvezu plaćanja režijskih troškova pa tako i komunalne i vodne naknade. Zakonom o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske propisano je da su Republika Hrvatska i Državni ured za upravljanje državnom imovinom oslobođeni plaćanja komunalne naknade te drugih javnih davanja u odnosu na vlasništvo i upravljanje i raspolaganje državnom imovinom, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno. S obzirom na propisano navedenim Zakonom, Ministarstvo nije plaćalo komunalnu i vodnu naknadu za tri nekretnine koje je Agencija za upravljanje državnom imovinom dodijelila Ministarstvu na korištenje za razdoblje od svibnja 2015. do kolovoza 2017. Za navedeno razdoblje računi za komunalnu i vodnu naknadu u iznosu 768.113,00 kn, nisu evidentirani u poslovnim knjigama niti su plaćeni, iako su za njihovo plaćanje stizale opomene. Povodom prijedloga za ocjenu ustavnosti Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, Ustavni sud je u srpnju 2017. donio odluku da je Republika Hrvatska kao vlasnica određenih vrsta nekretnina na koje se plaća komunalna naknada, obveznica plaćanja navedene naknade, a može biti oslobođena od plaćanja samo kada i ako takvu odluku donese predstavničko tijelo, čime se štiti ustavno pravo na lokalnu samoupravu.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati u poslovnim knjigama obveze za komunalnu i vodnu naknadu, koje su nastale u razdoblju od svibnja 2015. do kolovoza 2017.

- Izvanbilančni zapisi

U okviru izvanbilančnih zapisa evidentiraju se sudski sporovi, bankovne garancije, zadužnice, mjenice koje su koncesionari i korisnici trgovinskih mjera u poljoprivredi dostavili kao jamstvo za uredno izvršenje preuzetih obveza i tuđa imovina dobivena na korištenje (vozila u operativnom najmu). U okviru izvanbilančnih zapisa iskazane su potencijalne obveze u vezi sa sudskim sporovima u iznosu 562.004.258,00 kn, a prema pomoćnim evidencijama navedene obveze iznose 379.612.461,00 kn te navedeni podaci nisu usklađeni.

Državni ured za reviziju nalaže uskladiti podatke o potencijalnim obvezama prema sudskim sporovima evidentirane u izvanbilančnim i pomoćnim evidencijama.

Bilješke uz financijske izvještaje ne sadrže podatke o potencijalnim obvezama u vezi sa sudskim sporovima, koje u budućnosti pod određenim okolnostima mogu izravno utjecati na pozicije financijskih izvještaja. Odredbom članka 14. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu propisano je da su obvezne Bilješke uz bilancu pregled ostalih ugovornih odnosa i slično, koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina, dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku i slično.

Državni ured za reviziju nalaže u Bilješkama uz financijske izvještaje navesti podatke o sudskim sporovima u tijeku i drugim ugovornim odnosima koji uz ispunjenje određenih uvjeta mogu postati obveza ili imovina, u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

- Popis imovine i obveza

Obavljen je popis imovine i obveza sa stanjem koncem 2017. te sastavljeno Izvješće o obavljenom popisu. Popisom nisu utvrđeni viškovi i manjkovi, odnosno prema popisnim listama, stanje utvrđeno popisom jednako je knjigovodstvenom stanju. Predložen je rashod uništene i neupotrebljive opreme i namještaja čija je vrijednost u cijelosti otpisana. Ministar je prihvatio izvješće o obavljenom popisu i donio odluku o rashodu. Revizijom je utvrđeno da stvaran popis pojedine imovine nije obavljen, nego su u popisne liste uneseni podaci iz poslovnih knjiga. Popisom nisu obuhvaćeni građevinski objekti evidentirani na računu građevinski objekti u pripremi, novčana sredstva na računu kod Hrvatske narodne banke, potraživanja za dane zajmove, potraživanja od korisnika sredstava EU temeljem utvrđenih nesukladnosti i sankcija, potraživanja za povrat sredstava pomoći zbog nenamjenskog trošenja iz programa SAPARD. Nadalje, popisom nisu obuhvaćene obveze prema korisnicima potpora u poljoprivredi te obveze za depozite i jamčevne pologe. Iz navedenog proizlazi da je popis obavljen formalno te stanje iskazano u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nije usklađeno sa stvarnim stanjem. Osnovna svrha obavljanja popisa je usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obveza sa stvarnim stanjem.

Odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je, između ostaloga, propisano da se popis imovine i obveza mora sastaviti na koncu svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Podaci o popisu se unose pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati cjeloviti popis imovine i obveza, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- Potraživanja za dane zajmove

Potraživanja za povrat glavnice zajmova odobrenih u prošlim godinama iz proračunskih sredstava, iskazana su koncem 2017. u iznosu 133.164.829,00 kn. Analitičke evidencije o navedenim potraživanjima i naplatu potraživanja u korist državnog proračuna, obavljaju poslovne banke. U okviru navedenih potraživanja, na potraživanja od županija i Grada Zagreba za sredstva udružena prošlih godina za kreditiranje programa Razvitka poljoprivrede, odnosi se 77.978.449,00 kn, od čega nedospjela potraživanja iznose 58.143.449,00 kn, a dospjela 19.835.000,00 kn. U razdoblju od 2001. do 2003., županijama je iz Fonda za razvitak poljoprivrede na ime udruživanja sredstava za realizaciju Programa kreditiranja razvitka poljoprivrede, doznačeno 147.660.000,00 kn. Županije su osigurale 99.244.733,00 kn te je formiran kreditni portfelj u iznosu 246.904.733,00 kn. Ministarstvo je sa županijama i Gradom Zagrebom zaključilo ugovore o poslovnoj suradnji kojima su se obvezali raspolagati udruženim sredstvima u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja sredstava za kreditiranje razvitka i obnove poljoprivrede (Narodne novine 85/01, 7/02, 147/02, 140/03, 108/04 i 64/06).

Ugovorom je utvrđeno da županija i Grad Zagreb zaključuju ugovor o kreditu s poslovnom bankom kojim se banka ovlašćuje za obavljanje poslova i usluga u ime i za račun županije. Naplaćena sredstva od krajnjih korisnika kredita, koja se odnose na povrat dijela kredita odobrenog iz sredstava Ministarstva, poslovna banka prenosi u korist državnog proračuna svakog petnaestog dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Na temelju izvješća koja su dostavile županije, u državni proračun je do konca 2017. uplaćeno 70.999.584,00 kn. Prema evidenciji Ministarstva, dvije županije (Bjelovarsko-bilogorska i Međimurska) nisu uplaćivale sredstva u državni proračun, a trebale su uplatiti 19.835.000,00 kn. U razdoblju od travnja 2014. do studenoga 2017. Ministarstvo je omogućilo županijama da radi reguliranja kumuliranog duga dostave terminske planove. Do konca 2017., traženi terminski plan županije koje nisu uplaćivale sredstva nisu dostavile niti su uspostavile sustav prosljeđivanja uplata prema dinamici naplate od korisnika kredita zbog čega je upućen prijedlog nadležnom državnom odvjetništvu za rješavanje navedene problematike mirnim putem.

- 1.2. *U vezi s nekretnina koje su u funkciji, a u poslovnim knjigama su evidentirane u okviru imovine u pripremi, Ministarstvo u očitovanju navodi da je prema odredbama Memoranduma o suglasnosti između Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje (Narodne novine, Međunarodni ugovori 11/03) te Dodatka 1. Memorandumu o suglasnosti (Narodne novine, Međunarodni ugovori 5/08), Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (dalje u tekstu: SAFU) odgovorna za financiranje, nabavu, plaćanja i praćenje provedbe programa i projekata EU. SAFU provodi natječajne procedure i zaključuje ugovore o nabavi za korist korisnika, a što je na temelju financijskih sporazuma određeno Ministarstvo. Sporazumom o financiranju, određeno je da se projekt: IPA 2008. Jačanje tržišne komponente u hrvatskom ribarskom sektoru, provodi kao potpora Ministarstvu, a za korist Republike Hrvatske.*

Ministarstvo navodi da je u okviru navedenog projekta, u razdoblju od 2011. do 2014., uložilo sredstva u izgradnju objekta Veletržnice ribe u Tribunju. Odlukom o koncesiji na pomorskom dobru u svrhu gospodarskog korištenja Luke posebne namjene - Ribarske luke Tribunj, Vlada Republike Hrvatske je u studenom 2014. ovlastila ministra pomorstva, prometa i infrastrukture da zaključi ugovor o koncesiji pomorskog dobra.

Ministarstvo također navodi da je, u cilju usklađenja knjigovodstvenog stanja imovine sa stvarnim stanjem, a s obzirom na to da je predmetna problematika uređena propisima koji uređuju računovodstveni sustav (Zakonom o proračunu, Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu i Uputama o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske), u travnju 2016. zatražilo mišljenje Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture (KLASA: 402-01/16-01/84; URBROJ:525-06/0308-16-1) o tome tko bi trebao evidentirati vrijednost objekta u svojim poslovnim knjigama. Navedeno Ministarstvo se očitovalo kako oni ne evidentiraju objekte na pomorskom dobru u svojim poslovnim knjigama.

Ministarstvo navodi da je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture u dopisu (KLASA: 342-01/16-01/1180; URBROJ: 530-09-2-16-2) iz travnja 2016. navelo da putem Registra koncesija evidentira potraživanja na temelju zaključenih ugovora o koncesiji na pomorskom dobru, ali budući da je člankom 5. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine 158/03, 100/04, 141/06, 38/09 i 123/11) definirano da se građevine i drugi objekti na pomorskom dobru koji su trajno povezani s pomorskim dobrom smatraju pripadnošću pomorskog dobra, a pomorsko dobro je opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, nema u svojim poslovnim knjigama evidentiranu vrijednost objekata izgrađenih na pomorskom dobru.

Ministarstvo nadalje navodi da je u svibnju 2016., u cilju da se navedena imovina evidentira kod pravnog korisnika, zatražilo mišljenje od Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom (KLASA: 402-01/16-01/84; URBROJ:525-06/0308-16-2) koje je u očitovanju (KLASA: 943-01/16-01/132; URBROJ: 536-022/01-2016-2) iz svibnja 2016., navelo da navedeni korisnik u svojim poslovnim knjigama ne vodi zasebno objekte koji su izgrađeni na pomorskom dobru, pa nema ni evidentiranu vrijednost objekata izgrađenih na pomorskom dobru.

Također, Ministarstvo navodi da je u 2017. prema ranijim preporukama Državnog ureda za reviziju zatražilo i mišljenje Ministarstva državne imovine, koje je u očitovanju (KLASA: 943-06/17-02/12; URBROJ: 536-03-01/01-17-04) iz travnja 2017. navelo da je s obzirom na Odluku o koncesiji na pomorskom dobru u svrhu korištenja Luke posebne za posebne namjene – Ribarske luke Tribunj, mišljenja da se vrijednost na pomorskom dobru treba iskazati u osnovnim sredstvima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Ministarstvo navodi da će u skladu s navedenim, postupiti prema preporukama Državnog ureda za reviziju.

Što se tiče opreme koja je nabavljena za druge proračunske korisnike, a nije brisana iz poslovnih knjiga, Ministarstvo navodi sljedeće činjenice.

Navodi da je na temelju Sporazuma o prijenosu prava vlasništva opreme nabavljene putem Projekta pravnog i institucionalnog usklađivanja u području poljoprivrede s pravnom stečevinom EU, zaključenog između Ministarstva i Agronomskog fakulteta (KLASA: 402-01/17-01/127; URBROJ: 525-06/1614-17-2) u listopadu 2017., Agronomskom fakultetu ustupilo pravo vlasništva nad laboratorijskom opremom nabavljenom prema Ugovoru o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za potrebe provedbe projekta pravnog i institucionalnog usklađivanja u području poljoprivrede s pravnom stečevinom EU (Narodne novine, Međunarodni ugovori 10/06). Ukupna vrijednost uloženi sredstava temeljem Ugovora o nabavi laboratorijske opreme za Agronomski fakultet, iz srpnja 2011., iznosi 238.620,00 kn. Ministarstvo također navodi da je prema članku 5. navedenog Sporazuma, Agronomski fakultet bio dužan evidentirati laboratorijsku opremu u svojim poslovnim knjigama, te da je u listopadu 2017., kao dokaz o postupanju, dostavio Ministarstvu kartice osnovnih sredstava u navedenoj vrijednosti.

Nadalje, Ministarstvo navodi da je Sporazumom o prijenosu prava vlasništva opreme nabavljene putem Projekta pravnog i institucionalnog usklađenja u području poljoprivrede s pravnom stečevinom EU, zaključenim između Ministarstva i Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku (KLASA: 402-01/17-01/127; URBROJ: 525-06/1614-17-6) u listopadu 2017., prenijelo pravo vlasništva opreme Poljoprivrednom fakultetu, ukupne vrijednosti 308.139,00 kn. Također navodi da je prema članku 5. navedenog Sporazuma, Poljoprivredni fakultet bio dužan evidentirati laboratorijsku opremu u svojim poslovnim knjigama, te je dostavio kartice osnovnih sredstava u navedenoj vrijednosti.

Ministarstvo navodi da je Odlukom o prijenosu provedenih plaćanja putem Projekta pravnog i institucionalnog usklađivanja u području poljoprivrede s pravnom stečevinom EU između Ministarstva poljoprivrede i Hrvatskog veterinarskog fakulteta (KLASA: 402-01/16-01/146; URBROJ: 525-06/0308-16-1) iz lipnja 2016., Ministarstvo prenijelo i ustupilo sva svoja imovinska i financijska prava i obaveze nad uloženi sredstvima u radove uređenja druge etaže, odnosno prizemlja Veterinarskog zavoda Vinkovci te u sanaciju krovništva, vanjsko uređenje pročelja sa izradom ulaznog vjetrobranskog prostora i pristupnog stubišta sa rampom, a u svrhu osiguranja uvjeta pristupnosti invalidnim osobama.

Također, Ministarstvo navodi da se financiranje i ulaganje u objekte Hrvatskog veterinarskog instituta provodilo na temelju Ugovora o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za Projekt pravnog i institucionalnog usklađivanja u području poljoprivrede s pravnom stečevinom EU (Narodne novine, Međunarodni ugovori 10/06). Ukupna vrijednost uložениh sredstava iznosi 1.105.184,00 kn.

Ministarstvo nadalje navodi da je Odlukom o prijenosu provedenog plaćanja putem Projekta pravnog i institucionalnog usklađivanja u području poljoprivrede s pravnom stečevinom EU (KLASA: 402-01/16-01/112; URBROJ: 525-06/0308-16-1) iz svibnja 2016., Hrvatskom centru za poljoprivredu, hranu i selo, za potrebe ustrojstvene jedinice Zavod za zaštitu bilja, Rim 98, Zagreb, darovalo određeni laboratorijski namještaj. O uvjetima i načinu korištenja navedenog laboratorijskog namještaja, Ministarstvo i Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo zaključili su Ugovor (KLASA:018-04/12-01/03; URBROJ: 525-07/0214-12-30) u prosincu 2012. Također, Ministarstvo navodi da je na temelju Odluke isknjižilo provedena plaćanja iz svojih poslovnih knjiga, a Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo je evidentirao vrijednost nabavljene opreme u svojim poslovnim knjigama. Navodi da je isplata predujma u iznosu od 158.548,00 kn provedena u srpnju 2012. po Ugovoru CAACP/LABFURN/ICB/1 isknjižena iz službene evidencije Ministarstva, a Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo je isto evidentirao u svojim poslovnim knjigama. Također, Ministarstvo navodi da su plaćanja po svim navedenim ugovorima na temelju kojih se nabavljala predmetna oprema i izvodili radovi, izvršena iz sredstava Ministarstva sa aktivnosti K568273 - Projekt usklađenja poljoprivrede s pravnom stečevinom EU unutar programa 3001 - Upravljanje poljoprivredom. Sva sredstva na navedenoj aktivnosti osigurana su iz izvora financiranja 83 - Namjenski primici od inozemnog zaduživanja.

Ministarstvo navodi da su kavezi za životinje i krletke za ptice nabavljeni kroz IPA ugovor (SAFU i Sphinx) koji je raskinut i nije isplaćen do kraja, a dobavljač je pokrenuo sudski spor sa SAFU-om za koji Ministarstvo nema informacija je li okončan. Obrazlaže da su iz tog razloga navedena sredstva i dalje evidentirana u okviru imovine u pripremi.

Kako bi riješilo potraživanja za prihode poslovanja prema dužnicima nad kojima su zaključeni stečajni postupci, Ministarstvo navodi da je prema ranijim preporukama Državnog ureda za reviziju, poduzelo sve potrebne mjere. Navodi da je na temelju odredbi Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, a u skladu s odredbama Zakona o fiskalnoj odgovornosti, donesena Odluka o kriterijima, uvjetima i proceduri otpisa potraživanja i obveza Ministarstva poljoprivrede, kojom su utvrđeni kriteriji i uvjeti te procedure otpisa.

Također, navodi da je osnovano Povjerenstvo za otpis potraživanja i obveza Ministarstva, koje je utvrdilo: Ministarstvo u poslovnim knjigama ima evidentirana potraživanja prema društvima nad kojima je proveden stečajni postupak, navedena potraživanja su prijavljena u stečajnu masu i prihvaćena kao tražbina drugog reda, temeljem pravomoćnih rješenja o zaključenju sudskih postupaka donesena su rješenja o brisanju subjekata iz Sudskog registra te je Pravna služba Ministarstva dostavila Povjerenstvu dokumentaciju kako bi se navedena potraživanja otpisala. Ministarstvo nadalje navodi da se navedena potraživanja odnose na pristojbe koje subjekti u poslovanju s hranom uplaćuju prema odredbama Pravilnika o visini pristojbi i naknada za službene kontrole (Narodne novine 84/15,100/15 i 14/16), a Opći porezni zakon (Narodne novine 115/16) navedenu pristojbu prepoznaje kao javna davanja, odnosno kao novčana davanja koja se plaćaju za određenu činidbu ili za korištenje određenoga javnog dobra.

Također, Ministarstvo navodi da je odredbom članka 3. stavka 4. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja, propisano da se odredbe Uredbe ne odnose na dugove i potraživanja s osnove javnih davanja izuzev onih s osnove naknada za koncesije. Navodi da je kao prijedlog za otpis navedena i kratkoročna posudba prema društvima koja su na temelju pravomoćnih rješenja o zaključenju stečajnih postupaka, brisana iz Sudskog registra.

Ministarstvo nadalje navodi da je u travnju 2017. dostavilo upit Ministarstvu financija (KLASA: 080-01/15-01/192; URBOJ: 525-06/0308-17-20), jesu li navedene pristojbe i kratkoročne pozajmice predmet otpisa prema navedenoj Uredbi, ili nekom drugom pravnom temelju, kako bi moglo otpisati potraživanja u skladu s pravilnom zakonskom osnovom. U lipnju 2017. poslana je požurnica (KLASA: 080-01/15-01/192; URBOJ: 525-06/0308-17-21) za odgovor. U odgovoru Ministarstva financija (KLASA: 402-06/17-01/203; URBROJ: 513-05-04-17-2) iz kolovoza 2017., jasno su naznačeni različiti temelji za otpis potraživanja posebno u smislu pristojbi koje su nedvojbeno javna davanja te se na njih ne primjenjuju odredbe navedene Uredbe. Ministarstvo navodi da je do konca 2017., temeljem odluka o otpisu potraživanja, otpisalo potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 7.069.959,00 kn. U okviru otpisanih potraživanja, koja se odnose na potraživanja iz programa Zbrinjavanja i zdravstvene zaštite stoke u vojno redarstvenim akcijama Bljesak i Oluja, otpisana su i nenaplativa potraživanja prema mesnoj industriji Danica. Navodi da su u tijeku daljnje aktivnosti u vezi s otpisom navedenih potraživanja te da su u 2018. otpisana sumnjiva i sporna, zastarjela i nenaplativa potraživanja u iznosu 1.122.318,00 kn.

Također, Ministarstvo navodi da je analizom stanja partnera u poslovnim knjigama, putem izvoda otvorenih stavaka na dan 31.12.2017., ustanovljeno da sumnjiva, sporna te zastarjela i nenaplativa potraživanja iznose 14.519.715,00 kuna. Temelj za popis navedenih potraživanja su bile analitičke evidencije kupaca, usklađene slanjem izvoda otvorenih stavaka. Budući da je određeni broj društava likvidiran, ili je doneseno rješenje o zaključenju stečajnog postupka ili je nastupila zastara, a ranijih godina nisu bile poduzimane sve radnje za naplatu potraživanja, Ministarstvo navodi da će navedena potraživanja predložiti za otpis. Također navodi da je navedena potraživanja potrebno evidentirati u okviru sumnjivih i spornih potraživanja (ispravak vrijednosti potraživanja) radi realnosti podataka u financijskim izvještajima u skladu s procjenom sigurnosti naplate potraživanja. Nadalje navodi da određene promjene evidentirane u pomoćnim knjigama ranijih godina, nisu bile evidentirane u glavnoj knjizi Ministarstva, te bi pravilno evidentiranje potraživanja, u okviru sumnjivih i spornih, odnosno ispravka vrijednosti potraživanja, dovelo do neravnoteže u bilanci.

U vezi s evidentiranjem obveza u poslovnim knjigama koje se odnose na komunalnu i vodnu naknadu, Ministarstvo navodi su mu odlukama Agencije za upravljanje državnom imovinom, dodijeljeni na korištenje poslovni prostori u vlasništvu Republike Hrvatske, koji se nalaze u Zagrebu na adresi Krležin Gvozd 17, Ulica fra Andrije Kačića Miošića 9 i Ulica grada Vukovara 78. Navodi da je od Gradskog ureda za prostorno uređenje, izgradnju grada, graditeljstvo i komunalne poslove Grada Zagreba, u travnju 2017. zaprimilo opomene pred ovrhu za dugovanje određenog iznosa na ime komunalne naknade i naknade za uređenje voda. Opomenama se tereti Ministarstvo za nepodmirene dospjele obveze od siječnja 2016. do kolovoza 2017., ukupno sa zateznim kamatama, u iznosu 845.936,00 kn. Nadalje, Ministarstvo navodi da mu je prema Rješenju o ovrsi (KLASA: UP/I-363-03/2016-15/1859, URBROJ: 251-13-01/1-2016-1) iz studenoga 2016., naloženo da za poslovni prostor u Ulici grada Vukovara 78 na ime naknade za uređenje voda podmiri dugovanje u iznosu od 58.779,00 kn, uz pripadajuće zakonske kamate.

Ministarstvo također navodi, da se dopisima u 2014., 2015. i 2017. obraćalo Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom, odnosno Ministarstvu državne imovine, za mišljenje je li Ministarstvo kao korisnik nekretnina dodijeljenih na korištenje, odnosno upravljanje, od strane tijela nadležnog za upravljanje državnom imovinom, dužno plaćati komunalnu naknadu po rješenjima upravnih odijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ministarstvo državne imovine je uz dopis iz svibnja 2017., dostavilo presudu Visokog upravnog suda (Usž-2423/2014-2) i dopis Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja (KLASA: 363-01/14-01/17; URBROJ: 531-01-14-2) iz lipnja 2014., iz kojih proizlazi da ministarstva koja koriste nekretnine u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti nisu obveznici plaćanja komunalne naknade. Odredbom članka 19. stavka 1. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, bilo je propisano da su Republika Hrvatska i Državni ured za upravljanje državnom imovinom oslobođeni plaćanja poreza na promet nekretnina, poreza na dobit i drugih poreza, komunalne naknade te drugih javnih davanja u odnosu na vlasništvo, upravljanje i raspolaganje državnom imovinom, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Ministarstvo navodi da, uzimajući u obzir tada važeću navedenu odredbu, koja je ukinuta u dijelu komunalne naknade Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske U-I-4637/2014 i dr. od 11. srpnja 2017. (Narodne novine 89/17), te presudu Visokog upravnog suda i dopis Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, proizlazi da nije bilo obveznik plaćanja komunalne naknade za navedene nekretnine do objave presude Ustavnog suda, odnosno do rujna 2017. Međutim, uzimajući u obzir odredbu članka 19. stavka 2. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, kojom je propisano da ostala tijela državne uprave nakon predaje državne imovine u obliku nekretnina na upravljanje Uredu (sada Ministarstvu državne imovine) prestaju biti obveznici plaćanja poreza na promet nekretnina, poreza na dobit i drugih poreza, komunalnih naknada te drugih javnih davanja u odnosu na predmetnu imovinu te mišljenje Ministarstva državne imovine iz kolovoza 2017. (KLASA: 371-04/17-02/92; URBROJ: 536-03-02-01/01-17-02), upućeno Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, proizlazi da se oslobođenje od plaćanja javnih davanja odnosi isključivo na nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske kojima Ministarstvo državne imovine, a ne na sve nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske, te da su ministarstva kojima su nekretnine dane na korištenje dužna snositi sve troškove po osnovi korištenja, uključujući, komunalnu i vodnu naknadu.

Ministarstvo navodi da je radi jednakog postupanja, od Ministarstva državne imovine u lipnju 2018. zatražilo mišljenje (KLASA: 370-01/17-01/31) je li Ministarstvo, kao korisnik nekretnina dodijeljenih na korištenje, odnosno upravljanje, od strane tijela nadležnog za upravljanje državnom imovinom, u obvezi platiti dužne iznose na ime komunalne naknade i naknade za uređenje voda, nastale do dana objave presude Ustavnog suda. Također navodi da je u rujnu 2018. poslalo požurnicu za odgovor.

U vezi sa sudskim sporovima, Ministarstvo navodi da su u okviru izvanbilančnih zapisa iskazane potencijalne obveze prema sudskim sporovima koje nisu usklađene s podacima iz pomoćnih evidencija. Navodi da je Ministarstvo financija u 2013. poslalo okružnicu SAP meilom da su proračunski korisnici obvezni potencijalne obveze prema sudskim sporovima evidentirati izvanbilančno. Obrazlaže da je na zahtjev Ministarstva financija, Sektor za proračun, financijsko upravljanje i računovodstvene poslove, na temelju dostavljenih dokumenata uprava Ministarstva, objedinilo dokument svih sudskih sporova u tijeku koji su u siječnju 2014. evidentirani izvanbilančno u ukupnom iznosu 141.359.924,00 kn, a radilo se o 279 sporova.

Navodi da se u narednom razdoblju ukupna evidencija sporova u tijeku vodila na temelju dostavljenih obavijesti nadležnih uprava.

Ministarstvo nadalje navodi da prema preporuci Državnog ureda za reviziju, treba imati objedinjene podatke o sudskim sporovima u tijeku na razini razdjela, te je donijelo procedure na temelju kojih je od proračunskih korisnika iz razdjelu zatraženo da dostave ažurirane podatke o sudskim sporovima. Obrazlaže da kada su podaci analizirani, iznos sudskih sporova je daleko manji od iznosa evidentiranog u glavnoj knjizi. Podaci o sudskim sporovima u tijeku su evidentirani na način da su zasebno evidentirani sporovi po tuženiku i tužitelju, odnosno potencijalne obveze i potencijalna potraživanja po sudskim sporovima. Navodi, da je analizom utvrđeno da su podaci u analitičkim evidencijama točniji od podataka u glavnoj knjizi te je Ministarstvo financija obaviješteno o stanju sudskih sporova prema podacima iz analitičkih evidencija. Ministarstvo navodi da je usklađivanje podataka glavne knjige i analitičkih evidencija u tijeku te je mišljenja da je za isknjiženje određenog iznosa potrebna popratna dokumentacija od uprava i agencija. kako bi raspolagalo s vjerodostojnim podacima, odnosno kako bi glavna knjiga sadržavala podatke koji imaju uporište u valjanim dokumentima.

Ministarstvo prihvaća nalaz u vezi s popisom imovine i obveza. Navodi da je u odnosu na prijašnje godine obavljen sveobuhvatniji popis te sastavljena Odluka o prihvaćanju izvještaja o obavljenom popisu imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2017. Mišljenja je, da je s obzirom na veličinu i obujam imovine i obveza Ministarstva, posljednjim popisom obuhvaćen velik dio prijašnjih preporuka Državnog ureda za reviziju u tom području. Navodi da će se novom popisu za 2018. posvetiti posebna pažnja, kako bi se ispunila osnovna svrha obavljanja popisa imovine i obveza, odnosno kako bi se uskladilo knjigovodstveno stanje imovine i obveza sa stvarnim stanjem.

Ministarstvo nema primjedbi na opisane činjenice u vezi s potraživanjima za dane zajmove.

2. Rashodi i izdaci

2.1. Rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 5.355.475.713,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi i izdaci odnose se na rashode za subvencije u iznosu 3.821.295.357,00 kn. Kapitalne pomoći iznose 657.400.980,00 kn, a materijalni rashodi 401.962.748,00 kn. Nepravilnosti i nedostaci, utvrđeni su u dijelu rashoda koji se odnose na rashode za subvencije u vezi s unosom poljoprivrednog zemljišta u ARKOD sustav bez dokaza o vlasništvu/posjedu i materijalne rashode u vezi sa zdravstvenim i veterinarskim uslugama i naknadama prema ugovorima o djelu.

- Rashodi za subvencije

Rashodi za subvencije ostvareni su u iznosu 3.821.295.357,00 kn, a vrijednosno značajniji se odnose na izravna plaćanja koja se provode u okviru ZPP u iznosu 2.641.309.281,00 kn, Mjeru 18-Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja u iznosu 162.201.530,00 kn, plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima u iznosu 134.548.397,00 kn te IAKS mjere ruralnog razvoja u iznosu 573.496.893,00 kn.

Izravna plaćanja se odobravaju radi osiguranja stabilnosti dohotka poljoprivrednika, a plaćanja u okviru mjera ruralnog razvoja radi unapređenja konkurentnosti, očuvanja okoliša i krajobraza, biološke raznolikosti i razvoja ruralnih područja.

Od 2011., referentna poljoprivredna površina za dobivanje potpora za izravna plaćanja je poljoprivredna ARKOD parcela umjesto katastarske čestice.

U Agenciji je ustrojen IAKS sustav putem kojeg zemlje članice EU dodjeljuju, prate i kontroliraju plaćanja poljoprivrednicima u vezi s izravnim plaćanjima i mjerama ruralnog razvoja, koje se podnose na jedinstvenom zahtjevu. Izravna plaćanja čine potpore po površini i proizvodno vezane potpore u stočarstvu i ratarstvu, a dodjeljuju se samo aktivnim poljoprivrednicima koji imaju najmanje jedan hektar poljoprivrednog zemljišta i koji se u obavljanju poljoprivredne djelatnosti pridržavaju postupaka kojima se štiti okoliš, zdravlje ljudi, životinja i bilja. Za ostvarivanje prava na izravna plaćanja i IAKS mjere ruralnog razvoja, poljoprivrednici moraju obavljati poljoprivrednu djelatnost i biti upisani u Upisnik poljoprivrednika. Poljoprivredno zemljište koje poljoprivrednici obrađuju/koriste mora biti upisano u sustav za identifikaciju poljoprivrednih parcela i evidenciju uporabe poljoprivrednog zemljišta u digitalnom grafičkom obliku (dalje u tekstu: ARKOD sustav), a sva stoka evidentirana u Jedinstvenom registru domaćih životinja (JRDŽ).

Prema odredbama članka 10. stavka 1. i 3. Pravilnika o upisu u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, posjed i/ili vlasništvo poljoprivrednog zemljišta se dokazuje izvatkom iz zemljišnih knjiga, izvatkom iz katastra, ugovorom o zakupu, dugogodišnjem zakupu, prodaji, plodouživanju, služnosti šumskog zemljišta ili darovanju, pravomoćnom sudskom odlukom ili pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela. Uz dokaze o posjedu poljoprivrednog zemljišta obavezno se prilaže izvadak iz katastra.

Jedinstven zahtjev za izravnu potporu i IAKS mjere ruralnog razvoja se podnosi elektronički, putem interneta, koristeći AGRONET sustav. Za proizvodnu 2016., ukupno je podneseno 101 534 zahtjeva za potporu, a za proizvodnu 2017. je podneseno 105 774 zahtjeva za potporu. Uvjeti za stjecanje prava na potpore su propisani odredbama Zakona o poljoprivredi i provedbenim propisima te propisima EU.

Nakon zaprimanja zahtjeva obavlja se kontrola ispunjavanja uvjeta prihvatljivosti, putem administrativne kontrole i kontrole na terenu prema odredbama članka 23. i 146. Zakona o poljoprivredi. Administrativna kontrola koju provode podružnice Agencije i Sektor za provedbu mjera izravne potpore obuhvaća kontrolu usklađenosti zahtjeva sa zakonima i drugim propisima te propisima EU kojima su uređene izravne potpore i IAKS mjere ruralnog razvoja. Kontrola na terenu se obavlja prije isplate (u godini podnošenja zahtjeva) na uzorku od 5,0 % gospodarstava prijavljenih za svaku mjeru, a uzorak se utvrđuje slučajnim odabirom, analizom rizika te putem prijava i pritužbi. Koncem 2017. u ARKOD sustav je uneseno 1 124 101,05 ha, a kontrolom na terenu je obuhvaćeno 109 198,21 ha ili 9,7 % unesenih površina u sustav.

Prema odredbi članka 31. stavka 3. Zakona o poljoprivredi, prava na plaćanje se dodjeljuju aktivnim poljoprivrednicima za prihvatljive hektare poljoprivredne površine koje je korisnik programa izravnih plaćanja imao u korištenju površina ucrtanih u ARKOD na zadnji dan roka za podnošenje zahtjeva za dodjelu prava na plaćanje u 2015., u skladu s člankom 24. stavkom 2. Uredbe EU br. 1307/2013. Poljoprivrednim gospodarstvima je omogućeno da u ARKOD sustav evidentiraju poljoprivredne površine koje koriste, a za koje ne posjeduju dokumente o vlasništvu i/ili posjedu.

Do konca 2017., u primjeni je bio Pravilnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta, prema kojem je na temelju izjave poljoprivrednik mogao pokrenuti upis u ARKOD i onih poljoprivrednih površina koje koristi, a za koje ne posjeduje dokumente o vlasništvu ili posjedu.

Početakom 2018., stupio je na snagu novi Pravilnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta (Narodne novine 17/18). Odredbom članka 8. navedenog Pravilnika je između ostalog propisano da se upis poljoprivrednog zemljišta u ARKOD provodi u podružnicama Agencije na temelju izjave poljoprivrednika o korištenju poljoprivrednog zemljišta uz dokaze o vlasništvu ili posjedu zemljišta te pomoću podataka iz Upisnika poljoprivrednika i fotointerpretacije površine poljoprivrednog zemljišta na DOF-u. Također je propisano da se iznimno može pokrenuti postupak upisa u ARKOD onih površina poljoprivrednog zemljišta za koje ne posjeduje dokaz o vlasništvu ili posjedu ukoliko može pružiti dokaz da na njima obavlja poljoprivrednu aktivnost sukladno propisima koji uređuju područje poljoprivrede. Takvim površinama se pridružuje oznaka „bez dokaza o vlasništvu/posjedu“. Prema odredbi članka 10. navedenog Pravilnika, ukoliko poljoprivrednik izjavi da koristi ARKOD parcelu koja je u ARKOD-u već upisana kod drugog poljoprivrednika, ista se u ARKOD-u i u zapisniku evidentira kao ARKOD parcela „u preklapanju“. Ako u postupku prijave poljoprivrednoga zemljišta ili promjene već upisanog zemljišta dođe do preklapanja površina drugog ili drugih poljoprivrednika, Agencija poziva poljoprivrednike kod kojih je utvrđeno preklapanje na usklađenje. Ako do usklađivanja ne dođe, daljnju provedbu provodi Agencija na temelju službene dokumentacije nadležnih tijela/institucija.

Na temelju izjave pojedinih korisnika izravnih plaćanja o korištenju poljoprivrednog zemljišta bez dokaza o pravu vlasništva i korištenja, u ARKOD sustav su unesene određene parcele na kojima davatelji izjave ne obavljaju poljoprivrednu djelatnost, nego tu djelatnost obavljaju vlasnici zemljišta koji nisu korisnici potpora jer nisu upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Upisom navedenih parcela zemljišta u ARKOD sustav bez suglasnosti vlasnika, navedenim korisnicima potpora su isplaćivane potpore.

Iako je Pravilnikom o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta, donesenim u veljači 2018., propisano da se iznimno može pokrenuti postupak upisa u ARKOD i onih površina poljoprivrednog zemljišta za koje nema dokaza o vlasništvu ili posjedu, i nadalje postoji rizik da se pojedinim korisnicima potpora isplate potpore na koje nemaju pravo.

Državni ured za reviziju predlaže normativno odrediti iznimne slučajeve u kojima poljoprivrednik može pokrenuti postupak upisa u ARKOD i onih površina za koje ne posjeduje dokaz o vlasništvu ili posjedu.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za proširenje funkcija ARKOD sustava, kako bi bilo moguće dobiti podatke o svim ARKOD parcelama za koje nisu priloženi dokumenti o vlasništvu ili posjedu, razvrstane prema korisnicima poljoprivrednog zemljišta.

Državni ured za reviziju predlaže provoditi redovite kontrole na terenu u vezi sa zahtjevima za isplatu potpora koje se odnose na parcele upisane u ARKOD sustav bez dokaza o vlasništvu ili korištenju.

Obračun visine potpore se obavlja putem softverske aplikacije (ISAP) prema vrijednosti prava za plaćanja svakog pojedinog korisnika potpore. Poljoprivrednici u AGRONET sustavu, uz svoje korisničko ime i lozinku mogu vidjeti informativni izračun za sve vrste potpore koje su im odobrene te umanjenja traženog iznosa temeljem obavljenih kontrola.

Odredbom članka 24. Zakona o poljoprivredi je propisano da Agencija provodi obračun izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja po korisniku nakon provedenih svih uvjeta prihvatljivosti sukladno članku 74. Uredbe EU br.1306/2013.

Propisano je da Agencija za svakog korisnika donosi odluku o visini iznosa prava na potpore koju korisniku dostavlja preko zaštićene mrežne aplikacije, AGRONET sustava, najkasnije do 30. lipnja u godini nakon godine podnošenja zahtjeva.

Na odluku korisnik može podnijeti prigovor u roku od 30 dana od njezinog postavljanja na AGRONET. Prema odredbi članka 133. stavka 3. Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2016. godinu, iznimno, Agencija može donijeti novu odluku o ostvarivanju prava na potporu i nakon propisanog roka ako se promjene okolnosti koje utječu na izračun potpore.

Odluke o ostvarenom pravu na potpore za proizvodnu 2016., nisu dostavljene korisnicima preko zaštićene mrežne aplikacije u propisanom roku do 30. lipnja 2017., nego u 2018. Odluke o povratu temeljem naknadne administrativne kontrole i/ili kontrole na terenu, dostavljene su korisnicima nakon izvršene isplate u 2017., odnosno prije donošenja odluke o visini iznosa prava na potpore. Na takav način korisnici nisu imali informacije o visini dodijeljene potpore, te im nije dana mogućnost prigovora koja je propisana odredbom članka 24. Zakona o poljoprivredi.

Državni ured za reviziju nalaže odluke o ostvarenju prava na potporu dostaviti korisnicima u propisanom roku te omogućiti korisniku pravo prigovora na odluke o ostvarenom pravu na potporu i odluke o povratu sredstava primljene potpore, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivredi.

- Rashodi za zdravstvene i veterinarske usluge

U okviru materijalnih rashoda, vrijednosno su najznačajniji rashodi za usluge u iznosu 370.074.013,00 kn, od čega se na zdravstvene i veterinarske usluge odnosi 296.930.591,00 kn ili 80,2 %. Vrijednosno najznačajniji rashodi za zdravstvene i veterinarske usluge ostvareni su za realizaciju aktivnosti Zdravstvena zaštita životinja u iznosu 179.126.988,00 kn, od čega se na laboratorijske usluge odnosi 47.911.937,00 kn. Ministarstvo je u svibnju 2017., za obavljanje poslova terenske i laboratorijske dijagnostike bolesti životinja zaključilo ugovore s Hrvatskim veterinarskim institutom (dalje u tekstu: Institut) za usluge u vrijednosti 50.554.080,00 kn te s Veterinarskim fakultetom u Zagrebu (daljnje u tekstu: Fakultet) u vrijednosti 4.867.937,00 kn. Ugovori su zaključeni na temelju odredbi Zakona o veterinarstvu i Naredbe o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2017. godini. Sastavni dio ugovora čini popis zaraznih nametničkih bolesti, pregled laboratorijskih i dijagnostičkih pretraga, broj pretraga, pojedinačne cijene i ukupna vrijednost usluga. Prema spomenutim ugovorima Ministarstvo se obvezalo platiti Institutu i Fakultetu stvarno obavljene poslove (usluge), a Institut i Fakultet su se obvezali dostaviti Ministarstvu završna (godišnja) izvješća o obavljenim ugovorenim poslovima, odnosno uslugama.

Institut je u 2017. obavio usluge u vrijednosti 45.032.117,00 kn, što je manje od ugovorene vrijednosti za 5.521.963,00 kn. Završno izvješće Instituta, sastavljeno početkom 2018., sadrži podatke o ugovorenim i obavljenim uslugama te značajnija odstupanja obavljenih u odnosu na ugovorene pretrage.

Prema godišnjem izvješću Fakulteta, u 2017. su obavljene usluge terenske i laboratorijske dijagnostike zaraznih i nametničkih bolesti životinja u vrijednosti 3.772.316,00 kn, što je manje od ugovorene vrijednosti za 1.095.621,00 kn. Prema godišnjem izvješću Fakulteta, pojedine ugovorene pretrage nisu obavljene, pojedine su obavljene u manjem, a pojedine u većem opsegu od ugovorenih.

Godišnje izvješće Fakulteta ne sadrži usporedbu ugovorenih (planiranih) i obavljenih usluga, odnosno pregled pretraga po vrsti i količini pretrage.

Godišnja izvješća Instituta i Fakulteta o izvršenju ugovorenih laboratorijskih dijagnostičkih pretraga ne sadrže obrazloženja neobavljenih, a ugovorenih pretraga te obrazloženja odstupanja za pojedine obavljene laboratorijske i dijagnostičke pretrage u odnosu na ugovorene količine i vrijednosti.

Za veći broj obavljenih i obračunanih laboratorijskih dijagnostičkih pretraga od ugovorenih, po pojedinoj vrsti pretrage, Ministarstvo nije Institutu i Fakultetu izdavalo pisane suglasnosti. Ugovorima o obavljanju poslova terenske i laboratorijske dijagnostike zaraznih i nametničkih bolesti životinja je određeno da Institut i Fakultet bez pisane suglasnosti Ministarstva, neće preći predviđeni broj pretraga iz ugovora. U slučaju jednostranog postupanja, Ministarstvo nije dužno Institutu i Fakultetu platiti pretrage koje su obavljene i obračunane više od ugovorenih (planiranih). Također, prema navedenim ugovorima, nadzor nad provedbom ugovora obavlja Ministarstvo, a nadzor u 2017. nije obavljan.

Državni ured za reviziju predlaže od izvršitelja usluga terenske i laboratorijske dijagnostike zaraznih, nametničkih i drugih bolesti zatražiti da u završnim (godišnjim) izvješćima obrazlože odstupanja ostvarenih laboratorijskih dijagnostičkih pretraga u odnosu na ugovorene, a koja bi bila od pomoći kod planiranja i ugovaranja laboratorijskih dijagnostičkih pretraga za naredna razdoblja. S obzirom na značajnu vrijednost ugovorenih i obavljenih usluga terenske i laboratorijske dijagnostike zaraznih i nametničkih bolesti životinja, te značajna odstupanja obavljenih od ugovorenih usluga, bez pisane suglasnosti Ministarstva, Državni ured za reviziju predlaže obaviti nadzor nad provedbom poslova koji su predmet ugovora, koji je i predviđen navedenim ugovorima.

Prema ispostavljenom računu i godišnjem izvješću, Fakultet je u 2017. na temelju ugovora o obavljanju poslova terenske i laboratorijske dijagnostike bolesti životinja, nabavio jedan invertni mikroskop u vrijednosti 311.227,00 kn. Nabava spomenutog mikroskopa planirana je ugovorom.

Državni ured za reviziju je mišljenja da ugovorima o obavljanju poslova terenske i laboratorijske dijagnostike bolesti životinja ne treba ugovarati nabavu opreme nego usluga radi kojih se ugovor i zaključuje.

- Rashodi za naknade prema ugovorima o djelu

Za provedbu aktivnosti Administracija i upravljanje, Operativni program ribarstva i Tehnička pomoć-Program ruralnog razvoja, ostvareni su rashodi za naknade pružateljima usluga na temelju ugovora o djelu u iznosu 3.228.216,00 kn. Poslove na temelju ugovora o djelu u okviru navedenih aktivnosti su obavljala 64 vanjska suradnika. Najveći dio ugovora o djelu se odnosi na savjetodavne i analitičke poslove za potrebe ministra, praćenje hrvatskog zakonodavstva i pravne prakse drugih zemalja i institucija EU u području prehrambeno-prerađivačke industrije, ribarstva, šumarstva, veterinarstva i zaštite hrane, biljne i stočarske proizvodnje i predlaganje mjera za njihovo unapređenje, poslove posluživanja hrane i čišćenja, administrativno tehničke poslove održavanja graničnih prijelaza i pružanja pomoći graničnim veterinarskim inspektorima, lektorske poslove, poslove upravljanja službenim automobilom, poslove provedbe privremenih mjera potpore proizvođačima voća i povrća te obrade podataka za Upisnik trgovaca voćem i povrćem.

Nadalje, ugovori o djelu odnose se na praćenje korištenja vozila voznog parka, pružanje administrativne podrške radu Vijeća za istraživanje u poljoprivredi (VIP), izradu plana raspodjele godišnjeg volumnog prirasta drvne mase, pripremu materijala za zaštitu autohtonih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na nacionalnoj i EU razini, upravljanje plovilom ribarske inspekcije, provedbu i koordinaciju informativnih aktivnosti u okviru Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, kontrolu na terenu u vezi s državnim potporama i fondovima EU, provjere, validacije, registracije i edukacije svih subjekata uključenih u sustav sljedivosti proizvoda ribarstva, unos podataka o dosadašnjim provedenim kontrolama na terenu i financijskih pokazatelja u vezi s provedbom Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo, sakupljanje bioloških uzoraka male plave ribe na iskrcajnim mjestima, poslove u okviru programa prikupljanja podataka o ribarstvu, komunikaciju s korisnicima Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. te druge poslove iz redovne djelatnosti Ministarstva.

Pojedini od navedenih poslova obavljani su neprekidno u dužem vremenskom razdoblju (poslovi trajnijeg karaktera), a većina ugovora o djelu je s izvršiteljima usluga zaključivana mjesečno, dvomjesečno i polugodišnje. Odredbama članka 3. Zakona o državnim službenicima je između ostaloga, propisano da poslove u državnim tijelima obavljaju državni službenici i namještenici.

Državni službenici su osobe koje u državnim tijelima kao redovito zanimanje obavljaju poslove iz djelokruga tih tijela, a namještenici su osobe koje u državnim tijelima rade na pomoćno-tehničkim poslovima i ostalim poslovima čije je obavljanje potrebno radi pravodobnog i kvalitetnog obavljanja poslova iz djelokruga državnih tijela. Odredbama članaka 52. i 61. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da se izabrani kandidat prima u državnu službu rješenjem čelnika tijela ili službene osobe u opisu poslova koje je rješavanje o tome, sukladno propisima o ustrojstvu državnih tijela. Za obavljanje privremenih poslova ili poslova čiji se opseg privremeno povećao, a koji nisu trajnijeg karaktera, kao i radi zamjene duže vrijeme odsutnoga službenika, osobe se mogu primiti u državnu službu na određeno vrijeme dok traju privremeni poslovi ili poslovi čiji se opseg privremeno povećao, odnosno do povratka odsutnoga službenika, a što može trajati najviše godinu dana. Nadalje, prema odredbi članka 61. stavka 2. navedenog Zakona, za prijam u državnu službu na određeno vrijeme za obavljanje privremenih poslova ili poslova čiji se opseg privremeno povećao, potrebno je prethodno odobrenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose. Iz navedenog proizlazi da se pojedini poslovi iz redovne djelatnosti koji su obavljani u Ministarstvu u dužem vremenskom razdoblju (poslovi trajnijeg karaktera) nisu mogli povjeriti pružateljima usluga na temelju ugovora o djelu.

Odredbama članka 62. navedenog Zakona, između ostaloga, propisano je da se pojedini poslovi koji se obavljaju u državnom tijelu, osim poslova koje obavljaju državni službenici iz članka 3. stavka 2. navedenog Zakona, mogu na temelju ugovora o djelu povjeriti pružateljima stručnih usluga izvan državne službe. Također, propisano je da izdaci za pružatelje stručnih usluga na temelju ugovora o djelu ne smiju prelaziti 2,0 % ukupnog iznosa sredstava za osnovne plaće s doprinosima u tekućoj godini osiguranim za to tijelo. Rashodi za plaće za redovan rad s doprinosima zaposlenika Ministarstva su planirani u iznosu 119.958.297,00 kn, a rashodi za izvršitelje usluga na temelju ugovora o djelu su ostvareni u iznosu 3.228.216,00 kn i iznose 2,7 % sredstava osiguranih za osnovne plaće s doprinosima zaposlenika Ministarstva za 2017. te su veći od propisanog iznosa.

U 2016. navedeni rashodi su iznosili 3,7 % sredstava osiguranih za osnovne plaće s doprinosima zaposlenika Ministarstva.

Državni ured za reviziju nalaže u vezi s povjeravanjem pojedinih poslova pružateljima stručnih usluga na temelju ugovora o djelu postupati u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima.

- 2.2. *U vezi s rashodima za subvencije, Ministarstvo navodi da se prema odredbi članka 31. stavka 3. Zakona o poljoprivredi, prava na plaćanje dodjeljuju za prihvatljive hektare poljoprivredne površine koje je korisnik programa izravnih plaćanja imao u korištenju površina ucrtanih u ARKOD. Navodi da je prihvatljiva površina u smislu članka 32. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1307/2013, poljoprivredna površina na poljoprivrednom gospodarstvu za koju korisnik podnosi zahtjev za dodjelu ili aktiviranje prava na plaćanja, koja se koristi kao obradivo zemljište, trajni travnjak ili trajni nasad i na kojoj se obavlja poljoprivredna aktivnost i upisana je u ARKOD sustav u skladu s pravilnikom kojim se uređuje evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta. Također, navodi da se potpora ne dodjeljuje na temelju posjeda poljoprivrednog zemljišta, odnosno vlasništva ili zakupa istog, već na temelju prihvatljivosti u vidu obavljanja poljoprivredne aktivnosti na poljoprivrednom zemljištu.*

Ministarstvo navodi da godišnjoj isplati potpora prethodi administrativna kontrola podnesenih jedinstvenih zahtjeva na cjelokupnom uzorku (100,0 %) i kontrola na terenu minimalno 5,0 % zahtjeva, te da se pravo na potporu ne ostvaruje samo upisom u ARKOD sustav. Navodi da se i prije stupanja na snagu Pravilnika o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta u 2018., odnosno od 2009. i uspostave ARKOD sustava, provjeravaju podaci i evidentirane parcele bez dokaza o vlasništvu ili posjedu, s podatkom o nedostatku istog. Smatra da je time već zadovoljen prijedlog za poduzimanje aktivnosti za proširenje funkcija ARKOD sustava, kako bi bilo moguće dobiti podatke o svim ARKOD parcelama za koje nisu priloženi dokumenti o vlasništvu ili posjedu.

Također, navodi da su na temelju prijašnjih Pravilnika te sadašnjeg Pravilnika o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta iz 2018., ARKOD podaci podložni promjenama, iniciranim kako od strane poljoprivrednika tako i od strane Agencije koja može inicirati promjene podataka u sljedećim slučajevima: kod završetka digitalnih ortofoto snimaka i ostalih prostornih podataka; na temelju rezultata administrativne kontrole, kontrole na terenu, brze terenske provjere; na temelju rješenja poljoprivredne inspekcije; na temelju administrativnih odluka Agencije te na temelju provedene vizualne provjere i rezultata kontrole kvalitete ARKOD-a.

Ministarstvo navodi da se na taj način redovito provode kontrole u vidu prihvatljivosti obavljanja poljoprivredne aktivnosti na parceli, koji je uvjet za dodjelu potpore te se navedenim mehanizmima smanjuje mogućnost rizika da se pojedinim korisnicima isplate potpore na koje nemaju pravo, gdje zapravo vlasništvo ili posjed nije dokaz obavljanja poljoprivredne aktivnosti.

Nadalje, navodi da podaci o ARKOD parcelama ni na koji način nisu identični s katastarskim podacima o kojima evidenciju vodi Državna geodetska uprava prema odredbama Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (Narodne novine 16/07, 124/10 i 121/16). Navodi da Agencija ne može i ne smije odgovarati za podatke preuzete na korištenje od navedene institucije, koji su također podložni redovitim izmjenama te na temelju istih određivati ispunjavaju li parcele uvjete za upis na temelju vlasništva ili posjeda.

Također, Ministarstvo navodi da je važećim Pravilnikom propisano da se upis poljoprivrednog zemljišta u ARKOD provodi na temelju izjave poljoprivrednika o korištenju poljoprivrednog zemljišta uz dokaze o vlasništvu ili posjedu zemljišta te pomoću podataka iz Upisnika poljoprivrednika i fotointerpretacije površine poljoprivrednog zemljišta na DOF-u.

Iznimno, poljoprivrednik može pokrenuti postupak upisa u ARKOD onih površina poljoprivrednog zemljišta za koje ne posjeduje dokaz o vlasništvu ili posjedu ukoliko može pružiti dokaz da na njima obavlja poljoprivrednu aktivnost u skladu s propisima koji uređuju područje poljoprivrede. Poljoprivrednik za takve površine mora Agenciji dostaviti dokaze koji potvrđuju jednu od vrsta uporabe zemljišta iz Priloga I Pravilnika, kao što su geotagirane fotografije s prikazom obavljene poljoprivredne aktivnosti na ARKOD parceli i prepoznatljivim elementima u prostoru, koje nisu starije od 30 dana od dana pokretanja postupka upisa tih površina u ARKOD. Nadalje, Ministarstvo navodi da je upis površina poljoprivrednog zemljišta koje su u vlasništvu Republike Hrvatske moguć samo uz pravno valjanu dokumentaciju u skladu s propisima koji reguliraju korištenje zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske. Navodi da je na taj način već propisana odredba kojom se normativno određuju iznimni slučajevi u kojima poljoprivrednik može pokrenuti postupak upisa u ARKOD i onih površina za koje ne posjeduje dokaz o vlasništvu ili posjedu.

U vezi s prijedlogom da se za zahtjeve za isplatu potpora koje se odnose na parcele upisane u ARKOD sustav bez dokaza o vlasništvu ili korištenju, provedu redovite kontrole na terenu, Ministarstvo navodi da su člankom 30. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 809/2014 iz srpnja 2014., o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu integriranog administrativnog i kontrolnog sustava, mjera ruralnog razvoja i višestruke sukladnosti, propisani uvjeti uzorkovanja poljoprivrednih gospodarstava za kontrolu na terenu, koje Republika Hrvatska, odnosno Agencija treba provoditi, a koji ne uvjetuju kontrolu na terenu za površine bez dokaza o vlasništvu ili posjedu. Ističe da su u cilju transparentnosti ARKOD sustava, od početka njegove uspostave, podaci o ARKOD parcelama javni i dostupni na ARKOD pregledniku (www.arkod.hr), a od 2018. stupanjem na snagu novog Pravilnika, dostupan je i naziv poljoprivrednog gospodarstva koje koristi pojedinu ARKOD parcelu.

Ministarstvo nadalje navodi da je od ožujka 2013., stupanjem na snagu Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta, omogućeno stranci koja nije upisana u Upisnik poljoprivrednika i koja izjavi da se njeno zemljište nalazi upisano u sustavu kao ARKOD parcela bez njene suglasnosti, brisanje tog zemljišta iz ARKOD-a. U trenutno važećem Pravilniku također je propisano da ukoliko vlasnik ili posjednik poljoprivrednog zemljišta ili ovlašteno tijelo za raspolaganje poljoprivrednim zemljištem i zemljištem u šumsko gospodarskoj osnovi koje je u vlasništvu Republike Hrvatske, obavijesti Agenciju da je njegovo zemljište bez suglasnosti upisano u ARKOD i pri tom dostavi dokumentaciju iz članka 10. stavka 3. Pravilnika, Agencija će predmetnu parcelu brisati iz ARKOD-a. Ministarstvo zaključuje da upis u ARKOD sustav i isplate potpora, Agencija provodi sukladno EU regulativama i nacionalnim propisima.

U vezi s donošenjem odluka o ostvarenju prava na potporu, Ministarstvo navodi da je odredbom članka 24. stavka 2. Zakona o poljoprivredi, propisano da Agencija donosi odluku o ostvarivanju prava na potporu koju korisniku dostavlja preko zaštićene mrežne aplikacije - AGRONET sustava, najkasnije do 30. lipnja u godini nakon godine podnošenja zahtjeva.

Navodi da članak 75. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća iz prosinca 2013., o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/00, (EZ) br. 1290/05 i (EZ) 485/08, propisuje da se plaćanja u okviru programa potpore i mjere iz članka 67. stavka 2. izvršavaju u razdoblju od 1. prosinca do 30. lipnja sljedeće kalendarske godine.

Ministarstvo također navodi da članak 5. Delegirane Uredbe Komisije (EU) br. 907/2014 iz. ožujka 2014., o dopuni Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, u pogledu agencija za plaćanja i ostalih tijela, financijskog upravljanja, poravnana računa, jamstava i upotrebe eura, propisuje postupanje kod nepoštovanja krajnjeg roka plaćanja iz EFJP. Propisano je da su plaćanja iz EFJP prihvatljiva i nakon 30. lipnja sljedeće kalendarske godine. Ministarstvo navodi da je Europska Komisija u 2016. dala mogućnost zemljama članicama produženje rokova za plaćanja bez primjene postotaka smanjenja u razdoblju nakon propisanog roka i to od 1.6. do 15.10., a nakon provođenja svih administrativnih kontrola i kontrola na terenu, kako bi se zaštitio financijski interes EU i Republike Hrvatske.

Nadalje, Ministarstvo navodi da je Odluke o ostvarenom pravu na potpore za proizvodnju 2016. i 2017., Agencija dostavila korisnicima preko zaštićene mrežne aplikacije u 2018., te su svi korisnici mogli podnijeti prigovor Povjerenstvu za prigovore u Agenciji u roku od 30 dana od njezinog postavljanja na AGRONET (u skladu s odredbama članka 133. stavka 4. Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2016. godinu.

Prema članku 135. navedenog Pravilnika, u slučaju da se nakon izvršene isplate potpore korisnicima, a na temelju naknadne administrativne kontrole ili kontrole na terenu, utvrdi nepravilnost učinjena od strane korisnika ili administrativna pogreška, Agencija donosi odluku o povratu sredstava kojom od korisnika zahtjeva povrat neopravdano isplaćenih sredstava u roku 30 dana od dostave odluke korisniku. Agencija može donijeti novu odluku o ostvarivanju prava na potporu ako se promijene okolnosti koje utječu na izračun potpore. Ministarstvo nadalje ističe da Agencija vodi računa o načelu nediskriminacije i jednakom pristupu odobravanju potpore za sve korisnike te izravnu pomoć korisnicima pružaju djelatnici Agencije u 21 podružnici, ovisno o sjedištu njihovog poljoprivrednog gospodarstva. Ministarstvo zaključuje da rok za donošenje Odluka o ostvarivanju prava na potpore svim korisnicima izravnih potpora i IAKS mjera ruralnog razvoja propisan Zakonom o poljoprivredi u praksi nije provediv, pa je Agencija kod izrade nacrtu novog Zakona o poljoprivredi istaknula ovaj problem i predložila Ministarstvu da se navedeni rok briše iz Zakona, što je u radnoj verziji navedenog Zakona i prihvaćeno.

Ministarstvo prihvaća nalaz u vezi s rashodima za zdravstvene i veterinarske usluge. Navodi da će od izvršitelja usluga terenske i laboratorijske dijagnostike zaraznih, nametničkih i drugih bolesti, zatražiti da u završnim (godišnjim) izvješćima obrazlože odstupanja ostvarenih laboratorijskih dijagnostičkih pretraga u odnosu na ugovorene, te da će se ubuduće nadzor nad provedbom poslova koji su predmet ugovora obavljati dva puta godišnje, o čemu će biti sastavljeni zapisnici. Također, navodi da će predmet ugovora o obavljanju poslova terenske i laboratorijske dijagnostike bolesti životinja odnositi isključivo na usluge radi kojih se ugovor zaključuje.

Ministarstvo prihvaća nalaz u vezi s rashodima za naknade prema ugovorima o djelu.

3. Koncesije u veterinarstvu

- 3.1. Prema odredbama Zakonu o veterinarstvu, poslovi sakupljanja i toplinske prerade nusproizvoda životinjskog porijekla koji nisu za prehranu ljudi, obavljaju se na temelju stečene koncesije. Koncesija za obavljanje navedenih poslova je dana domaćoj pravnoj osobi u prosincu 2007., na temelju ugovora o koncesiji zaključenog na deset godina.

Ugovorom je utvrđeno da korisnik koncesije plaća koncesijsku naknadu u visini 0,5 % godišnjeg prihoda kojeg ostvari za obavljanje poslova od prve do treće godine trajanja koncesije, a u visini 0,9 % za razdoblje od četvrte do desete godine trajanja koncesije. Za vrijeme trajanja ugovora o koncesiji, koncesionaru nisu dostavljana zaduženja po osnovi naknade za koncesiju izdavanjem računa što nije u skladu s odredbom članka 9. stavka 5. Pravilnika o registru koncesija, koji je bio na snazi do sredine siječnja 2018.

S obzirom na to da je ugovor o koncesiji iz 2007. važio do konca 2017., sredinom 2017. je pokrenut postupak davanja koncesije za navedene poslove, za narednih deset godina. Obavijest o namjeri davanja koncesije za obavljanje poslova sakupljanja, prerade i uklanjanja nusproizvoda životinjskog porijekla, objavljena je u rujnu 2017. U roku za dostavu ponuda, dostavljena je jedna valjana ponuda (bivšeg koncesionara) koja je i odabrana. U prosincu 2017., zaključen je ugovor o koncesiji kojim je utvrđeno plaćanje koncesijske naknade u visini 1,3 % godišnjeg prihoda ostvarenog od obavljanja navedenih poslova. Plaćanje koncesijske naknade je ugovoreno polugodišnje, najkasnije do 15. srpnja za prvo polugodište, a za drugo polugodište do 15. siječnja naredne godine.

Prema odredbi članka 4. Pravilnika o Registru koncesija (Narodne novine 1/18), koji se primjenjuje od 15. siječnja 2018., kod ugovora o koncesiji kod kojih je naknada za koncesiju ugovorena kao varijabilna, utvrđivanje varijabilnog dijela naknade ili utvrđivanje naknade ako se naknada određuje na temelju podataka o ostvarenom ukupnom prihodu ili dobiti, do ugovorenog roka za plaćanje naknade u Registru koncesija obavlja davatelj koncesije unosom novog zaduženja za određeno obračunsko razdoblje.

Potraživanja za koncesijsku naknadu za obavljanje poslova sakupljanja i toplinske prerade nusproizvoda životinjskog porijekla, nisu evidentirana u poslovnim knjigama. Prema odredbama članka 51. Zakona o koncesijama koji je bio na snazi do srpnja 2017., davatelj koncesije dužan je kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njegovih obveza iz ugovora o koncesiji, a što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju, ako je ona određena ugovorom o koncesiji, te plaćanja svih ostalih obveza koje nastaju kao posljedica provedenih nadzora od strane inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela. Odredbama članka 57. navedenog Zakona, također je propisano da je davatelj koncesije dužan pridonositi vođenju Registra koncesija stalnim praćenjem i zajedničkim sudjelovanjem u radu s nadležnim ministarstvom. Obveze davatelja koncesija u vezi s praćenjem naplate koncesijske naknade, propisane su odredbama članka 82. Zakona o koncesijama, koji je stupio na snagu u srpnju 2017. Odredbama članaka 79. i 80. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da je davatelj koncesije obveznik korištenja web-aplikacije Registra koncesija i odgovoran je za točnost podataka u Registru koncesija. Da bi davatelj koncesije mogao pratiti redovitost plaćanja naknade za koncesije, potraživanja za navedene naknade treba evidentirati u poslovnim knjigama i usklađivati ih s podacima iz Registra koncesija o nenaplaćenju koncesijskoj naknadi.

Carinska uprava je na temelju podataka iz Registra koncesija, u studenom 2017. obavila nadzor naplate koncesijske naknade od koncesionara koji obavlja poslove sakupljanja i toplinske prerade nusproizvoda životinjskog porijekla. Prema podacima iz Registra koncesija, utvrđeno je da nije plaćen značajan iznos koncesijske naknade za više godina. Podaci iz Registra koncesija nisu bili točni, s obzirom na to da je prema dokumentaciji, koncesionar naknadu uglavnom plaćao redovito.

Prema propisima, davatelj koncesija je odgovoran za točnost podataka u Registru koncesija i praćenje provedbe ugovora o koncesiji.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati potraživanja za koncesijske naknade za poslove sakupljanja i toplinske prerade nusproizvoda životinjskog porijekla, radi praćenja pravodobnosti naplate naknade.

Također, nalaže osigurati točnost podataka u Registru koncesija o nenaplaćenim koncesijskim naknadama za poslove sakupljanja i toplinske prerade nusproizvoda životinjskog porijekla, usklađivanjem podataka iz navedenog Registra s podacima iz poslovnih knjiga.

- 3.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz u vezi s koncesijama te navodi da su postupci davanja koncesija, ugovor o koncesiji, pravna zaštita u postupcima davanja koncesija, politika koncesija te druga pitanja u vezi s koncesijama, propisani Zakonom o koncesijama. Navodi da je Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane obavila provjeru izvršenja obveza na temelju koncesijskog ugovora društva Agroproteinka d.d. za 2018., te su poduzete određene radnje.*

U predmetu (KLASA: 432-01/18-01/07) od 3. kolovoza. 2018., upućen je dopis društvu Agroproteinka d.d. za dostavom detaljnih podataka o ostvarenom prihodu za poslove iz članka 1. Ugovora o koncesiji (KLASA: 080-01/17-01/179; URBROJ: 525-10/0527-17-19) od 13. prosinca 2017., za razdoblje 1. siječnja do 30. lipnja 2018., kako bi se utvrdila osnovica za plaćanje naknade za koncesiju. Na navedeni dopis je 30. kolovoza 2018. zaprimljen odgovor s rekapitulacijom prihoda za poslove iz članka 1. navedenog Ugovora za razdoblje 1. siječnja do 30. lipnja 2018., koji u skladu s člankom 4. stavkom 1. koncesijskog ugovora predstavljaju prihod u traženom razdoblju za izračunavanje iznosa koncesijske naknade. Obračunana je koncesijska naknada od 1,3 %, te izračunana koncesijska naknada u iznosu 273.967,46 kn. Za navedeni iznos koncesionar je dostavio potvrdu o uplati sredstava u državni proračun.

Ministarstvo je mišljenja da je tim radnjama obavljen nadzor nad naplatom koncesijske naknade na temelju koncesijskog ugovora društva Agroproteinka d.d. i utvrđeno da je uplaćen ugovoreni iznos koncesijske naknade za razdoblje 1. siječnja do 30. lipnja 2018., o čemu je sastavljena službena zabilješka. Navodi, da s obzirom na to da je kao osnovica za naplatu koncesijske naknade ugovoren prihod ostvaren za poslove iz članka 1. Ugovora, o čemu su dostavljeni podaci potpisani od odgovorne osobe, nije nađen nikakav razlog za dovođenje u sumnju njihove vjerodostojnosti. Ministarstvo također navodi, da osim ugovora o koncesiji, na temelju godišnjeg plana rada provodi službene kontrole odobrenih objekata za obavljanje poslova sakupljanja, prerade i uklanjanja nusproizvoda životinjskog podrijetla koji su prvenstveno vezani uz odredbe Zakona o veterinarstvu i Uredbe (EZ) 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća iz listopada 2009., o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivenih proizvoda koji nisu namijenjeni prehrani ljudi. Mišljenja je da Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane nema pravnu osnovu za računovodstveno - financijsku kontrolu i analizu poslovanja primatelja koncesije, osim prethodno navedene.

Ministarstvo nadalje navodi da je Uprava za financijske poslove i javnu nabavu u postupku uspostave analitike ugovora o koncesijama, koje se u skladu s Pravilnikom o Registru koncesija vode u registru Ministarstva financija.

4. Javna nabava

- 4.1. Ministarstvo je za 2017. donijelo plan nabave te izmjenu i dopunu plana nabave i objavilo ih na svojim mrežnim stranicama. Također, na mrežnim stranicama Ministarstva je objavljen registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

Prema Odluci o nabavnim kategorijama (Narodne novine 64/16), usluge redovnog održavanja i servisiranja motornih vozila su nabavna kategorija Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu, te je Ministarstvo planom nabave za 2017. planiralo nabavu navedenih usluga procijenjene vrijednosti 904.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost putem navedenog Ureda. S obzirom na to da Središnji državni ured za središnju javnu nabavu do konca 2017. nije proveo postupak javne nabave za usluge redovnog održavanja i servisiranja motornih vozila, navedene usluge su u 2017. nabavljene od više dobavljača na temelju narudžbenica, u vrijednosti 619.310,00 kn. U vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2018.), Ministarstvo je na temelju odluke o imenovanju stručnog povjerenstva započelo pripremu i provedbu otvorenog postupka javne nabave usluga održavanja voznog parka procijenjene vrijednosti 640.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Elektroničke komunikacijske usluge u nepokretnoj mreži i oprema su također nabavna kategorija Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu.

Za nabavu navedenih usluga, Ministarstvo je u prosincu 2016. dostavilo podatke navedenom Uredu, koji do konca 2017. nije proveo navedeni postupak javne nabave. Ministarstvo je u 2017. usluge telefona i interneta nabavljalo na temelju okvirnog sporazuma koji je zaključilo u srpnju 2009. za razdoblje četiri godine, ugovora iz kolovoza 2011. i Odluke ministra o osiguranju telekomunikacijskih usluga za potrebe Ministarstva iz kolovoza 2013. Navedenom Odlukom je u cilju nesmetanog i kontinuiranog rada Ministarstva i osiguranja pružanja telekomunikacijskih usluga, određeno privremeno korištenje navedenih usluga od izvršitelja koji je te usluge obavljao u prošlim godinama. Određeno je da je spomenuta Odluka na snazi do okončanja postupka javne nabave i odabira najpovoljnijeg ponuditelja za navedene usluge. Navedene usluge su u 2017. nabavljene u vrijednosti 1.616.362,00 kn. Nakon provedenog otvorenog postupka javne nabave, Središnji državni ured za središnju javnu nabavu je u veljači 2018. zaključio okvirni sporazum za nabavu elektroničkih komunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži za razdoblje tri godine i dostavio Ministarstvu uputu za zaključenje ugovora na temelju okvirnog sporazuma.

Usluge prijenosa podataka, stalnog pristupa Internetu i korištenja usluge protokola u postojećem VPN okružju, u 2017. su nabavljene u vrijednosti 791.056,00 kn od jednog dobavljača na temelju okvirnog sporazuma kojeg je Ministarstvo zaključilo u travnju 2011. za razdoblje četiri godine, ugovora iz siječnja 2014. i Odluke ministra o osiguranju kontinuirane usluge prijenosa podataka, stalnog pristupa Internetu i korištenja usluge protokola u postojećem VPN okružju iz travnja 2014. Navedenom Odlukom je, u cilju osiguranja nesmetanog rada Ministarstva, određeno privremeno korištenje navedenih usluga od dobavljača koji je te usluge obavljao u prošlim godinama. Određeno je da je navedena Odluka na snazi do okončanja postupka javne nabave, koji treba provesti Središnji državni ured za središnju javnu nabavu.

Za nabavu usluga prijenosa podataka, stalnog pristupa Internetu i korištenja usluge protokola u postojećem VPN okružju, postupak javne nabave nije proveden.

Odredbom članka 17. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Državnog ureda za središnju javnu nabavu (Narodne novine 3/15), koja je bila na snazi do 29. lipnja 2017., odnosno članka 17. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu (Narodne novine 59/17), koja je na snazi od 29. lipnja 2017., između ostalog, propisano je da obveznici središnje javne nabave mogu samostalno provoditi postupke javne nabave za nabavne kategorije stavljene u nadležnost Središnjeg državnog ureda, te u pravilu sklopiti ugovor/okvirni sporazum s rokom trajanja do zaključenja okvirnog sporazuma, odnosno ugovora od strane Središnjeg državnog ureda u postupcima središnje javne nabave. S obzirom na to da Središnji državni ured za središnju javnu nabavu nije proveo postupak javne nabave za nabavu usluga prijenosa podataka, stalnog pristupa Internetu i korištenja usluge protokola u postojećem VPN okružju, Ministarstvo je trebalo za nabavu navedenih usluga provesti postupak javne nabave.

Državni ured za reviziju nalaže u vezi s nabavom usluga prijenosa podataka, stalnog pristupa Internetu i korištenja usluge protokola u postojećem VPN okružju postupati u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

- 4.2. *Ministarstvo navodi da je u kolovozu 2018. proveden postupak jednostavne nabave za nabavu usluge najma linkova i kolokacije za povezivanje s internetom (VPN), ev. br. 172/2018/JN.*

Navodi da je u skladu s Pravilnikom o postupku provođenja jednostavne nabave, poziv za dostavu ponude objavljen na mrežnim stranicama Ministarstva. U provedenom postupku jednostavne nabave pristigla je jedna ponuda koja je i odabrana, te je u tijeku potpisivanje ugovora s ponuditeljem usluge.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Ministarstva za 2016., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje. Revizijom za 2017. provjereno je je li Ministarstvo postupilo prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošlih revizija i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Računovodstveno poslovanje	2014. 2015. 2016.	Imovinu koja je u funkciji, a koja je u poslovnim knjigama evidentirana na računu imovine u pripremi, naloženo je evidentirati na računu imovine u uporabi.	-	djelomično provedeno
2.		2015. 2016.	Predloženo je u suradnji s Ministarstvom državne imovine riješiti pitanje evidentiranja sajamskog prostora u Gudovcu (aukcijska dvorana i gospodarsko dvorište).	-	provedeno
3.		2015. 2016.	Naloženo je rashode/obveze u poslovnim knjigama evidentirati prema modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja, neovisno o plaćanju u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	2017.	nije provedeno
4.		2013. 2014. 2015. 2016.	Nalaženo je sastavljati Bilješke uz financijske izvještaje u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.	2017.	nije provedeno
5.		2015. 2016.	Naloženo je u financijskim izvještajima iskazivati točne podatke o dospjelim i nedospjelim potraživanjima i obvezama.	-	provedeno
6.		2013. 2014. 2015. 2016.	Naloženo je popis imovine i obveza obavljati u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	-	nije provedeno
7.	Potraživanja	2015. 2016.	U cilju učinkovitije naplate naknade za korištenje OKFŠ, predloženo je u dogovoru s Poreznom upravom razmotriti mogućnost povjeravanja poslova utvrđivanja, nadzora i naplate.	2017.	u postupku provedbe

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
8.	Rashodi	2016.	Naloženo je prikupiti raspoloživu dokumentaciju za potraživanja koja se ne mogu naplatiti u stečajnom postupku na temelju pravomoćnog rješenja o zaključenju stečajnog postupka nad pravnom osobom, u postupku likvidacije na temelju pravomoćnog rješenja o brisanju pravne osobe iz sudskog registra ili rješenja o zaključenoj predstečajnoj nagodbi kojim se dug otpisuje. Također, naloženo je sastaviti popis nenaplativih i zastarjelih potraživanja po subjektima i iznosima te poduzetim mjerama naplate.	-	u postupku provedbe
9.		2016.	Naloženo je poduzimanje odgovarajućih mjera za naplatu potraživanja u skladu s odredbama Zakona o proračunu.	listopad 2017.	u postupku provedbe
10.		2016.	Za potraživanja po rješenjima poljoprivredne inspekcije i odlukama za povrat te po osnovi udruženih sredstava za kreditiranje Programa razvitka poljoprivrede, naloženo je ustrojavanje analitičke evidencije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	-	provedeno
11.		2016.	Predloženo je uspostaviti učinkovite mehanizme kontrole radi utvrđivanja činjeničnog stanja korištenja poljoprivrednog zemljišta, kako bi se pravodobno poduzele odgovarajuće korektivne mjere kod obrade zahtjeva za isplatu potpora.	-	nije provedeno
12.		2016.	Naloženo je uskladiti podatke u ARKOD sustavu prema pravno valjanoj dokumentaciji o pravu korištenja uz provjeru stvarnog stanja, odnosno korištenja poljoprivrednog zemljišta na terenu bez dokaza o vlasništvu/posjedu.	-	nije provedeno
13.		2016.	Naložen je nadzor nad trošenjem sredstava potpore odobrene za uzgoj i selekciju konja lipicanaca.	2017.	provedeno
14.		2016.	Naloženo je zahtijevati od korisnika potpore povrat sredstava koja nisu isplaćena za predviđene namjene u skladu s odredbama ugovora o financiranju Državne ergele Đakovo i Lipik.	2017.	provedeno
15.		2016.	Predloženo je od izvršitelja usluga zdravstvene zaštite životinja zatražiti da u završnim izvješćima obrazlože odstupanja obavljenih laboratorijskih i dijagnostičkih pretraga u odnosu na ugovorene, a koja bi bila od pomoći kod planiranja i ugovaranja navedenih pretraga za naredna razdoblja.	2017.	nije provedeno
16.		2016.	Naloženo je postupati u skladu sa zaključenim ugovorima s izvršiteljima usluga zdravstvene zaštite životinja.	-	nije provedeno
17.		2016.	Naloženo je zaključiti ugovore s korisnicima sredstava naknade za OKFŠ o financiranju projekata znanstvenih i stručnih radova iz područja šumarstva, u skladu s uvjetima iz Javnog poziva.	-	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
18.	Javna nabava	2016.	Naloženo je pri odabiru korisnika za financiranje znanstvenog projekta pridržavati se kriterija u skladu s Javnim pozivom, u dijelu kojim je propisano da se sredstva mogu koristiti za nabavu sitne i srednje znanstvene opreme (ukupne vrijednosti do 10,0 % sredstava dodijeljene potpore).		provedeno
19.		2016.	Naloženo je na temelju prijedloga rebalansa financijskog i radnog plana projekata znanstvenih i stručnih radova koje su korisnici dostavili Ministarstvu, postupiti u skladu s Ugovorom te u pisanom obliku odobriti ili odbiti navedene prijedloge.		provedeno
20.		2016.	Naloženo je prilikom povjeravanja privremenih poslova ili poslova čiji se opseg privremeno povećao, postupati u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima.		djelomično provedeno
21.		2016.	Naloženo je izvršavati rashode na temelju ugovora o djelu do 2,0 % ukupnog iznosa sredstava osiguranim za osnovne plaće s doprinosima u tekućoj godini, u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima.		djelomično provedeno
22.		2016.	Za ulaganja u fizičku imovinu u okviru Mjere 04 predloženo je u kontrolne liste i procedure uvrstiti provjere s ciljem otkrivanja umjetno stvorenih uvjeta. Također je predloženo postupati s dužnom pažnjom kod sastavljanja natječajne dokumentacije i administrativnih kontrola te provesti procjenu rizika, odnosno okolnosti koje mogu dovesti do stvaranja umjetnih uvjeta i pogodovanja podnositeljima zahtjeva.	-	provedeno
23.		2016.	Naloženo je nabavu nepokretnih telekomunikacijskih usluga (telefon i Internet), usluga tehničke potpore i održavanja informatičkih resursa, tekućeg i investicijskog održavanja službenih vozila te usluga održavanja informacijskih sustava za upravljanje inspekcijom nadzorom (E-inspektor) i za upravljanje dokumentima (EUD), provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.	2017.	djelomično provedeno
24.	2016.	Naloženo je pridržavati se odredbi Odluke o provedbi postupka nabave bagatelne vrijednosti do 200.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost za robe i usluge, odnosno do 500.000,00 kn za radove te u Pozivu za dostavu ponuda navesti propisane podatke u skladu s odredbama navedene Odluke.	2018.	provedeno	

Obrazloženje danih naloga i preporuka koji su djelomično provedeni ili su u postupku provedbe daje se u nastavku.

- U vezi s nalogom da se imovina koja je u funkciji, a koja je u poslovnim knjigama evidentirana na računu imovine u pripremi evidentira na računu imovine u uporabi, Ministarstvo je vrijednost poslovne zgrade kupljene na temelju ugovora o financijskom najmu evidentiralo na računu imovine u uporabi u iznosu 60.242.776,00 kn.

Međutim dio ulaganja u izgradnju Veletržnice ribe Tribunj i ribarskog gata u Umagu i nadalje je evidentiran na računu građevinski objekti u pripremi.

- U vezi s prijedlogom da se u cilju učinkovitije naplate naknade za korištenje OKFŠ u dogovoru s Poreznom upravom razmotri mogućnost povjeravanja poslova utvrđivanja, nadzora i naplate, Ministarstvo je pokušalo pribaviti podatke od Porezne uprave o ostvarenim prihodima obveznika plaćanja navedene naknade ali bezuspješno. Zakonom o šumama je propisano da pravne i fizičke osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju gospodarsku djelatnost, plaćaju navedenu naknadu u visini 0,0265 % od ukupnih prihoda ili ukupnih primitaka, koja se uplaćuje na poseban račun za namjene iz članka 64. navedenog Zakona, tromjesečno i po završnom računu.
- Porezna uprava je dostavila podatke iz statističkog izvještaja koji se temelji na poreznim prijavama za približno 85 000 fizičkih osoba (obrtnika i slobodnih zanimanja) obveznika poreza na dohodak koji vode poslovne knjige i za 20 000 fizičkih osoba (obrtnika i slobodnih zanimanja) obveznika poreza na dohodak koji se oporezuju paušalno bez podatka o ostvarenom prihodu svakog subjekta pojedinačno.
Porezna uprava se očitovala kako navedene podatke ne može proslijediti Ministarstvu pozivajući se na odredbu članka 8. stavka 1. Općeg poreznog zakona (Narodne novine 115/16) kojom je utvrđena obveza čuvanja porezne tajne. Dostavljanje podataka o prihodima koje ostvaruju fizičke i pravne osobe obveznice plaćanja poreza na dobit, obrtnici, trgovci pojedinci i druge fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i plaćaju porez na dohodak, smatraju kršenjem porezne tajne. Kako je dosadašnja provedba Zakona o šumama, pokazala određene probleme i neusklađenosti pristupilo se donošenju prijedloga novog Zakona o šumama kojim se pokušalo kvalitetnije urediti sustav i način upravljanja, korištenja i raspolaganja šumama i šumskim zemljištima. Prijedlogom navedenog Zakona, obveznici plaćanja su fizičke i pravne osobe kojima ukupni godišnji prihod u prethodnoj poslovnoj godini prelazi 1.000.000,00 kn, a poslove obračuna i naplate naknade obavlja Financijska agencija. Navedenim se prijedlogom 90,0 % dosadašnjih obveznika plaćanja naknade za OKFŠ oslobađa plaćanja.
- U vezi s nalogom da se sastavi popis nenaplativih i zastarjelih potraživanja po subjektima i iznosima te poduzetim mjerama naplate Ministarstvo je poduzelo aktivnosti radi prikupljanja raspoloživih dokaza u vezi s utvrđivanjem potraživanja (iznos potraživanja, naplativost, poduzete radnje za naplatu i svrsishodnost postupka naplate) radi kategorizacije potraživanja prema vrijednosti. Donesena je Odluka o kriterijima, uvjetima i proceduri otpisa potraživanja i obveza. Prema navedenoj Odluci, kriteriji za otpis potraživanja su: godine dospelosti, neutemeljenost evidentiranja potraživanja, potraživanja manja od troškova vođenja postupaka prisilne naplate i nemogućnost naplate zbog pokretanja stečaja, likvidacije i brisanja društva iz sudskog registra. Osnovano je Povjerenstvo za otpis potraživanja i obveza kojem su dostavljena Rješenja o zaključenju stečajnih postupaka i Rješenja o brisanju subjekata iz Sudskog registra po subjektima i pojedinačnim iznosima. Povjerenstvo za otpis predložilo je za otpis potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 7.069.959,00 kn, a najvećim dijelom su iskazana prema subjektima brisanim iz Sudskog registra u iznosu 3.990.252,00 kn. Za navedena potraživanja su poduzete mjere naplate prije donošenja odluke o otpisu.

Također su predložena za otpis potraživanja iz nadležnosti Agencije nastala po osnovi obračuna umanjenja prava na izravna plaćanja (modulacija) za proizvodnu 2009., 2010. i 2011., odnosno od korisnika potpora u poljoprivredi kojima je pridružen status „neaktivan“, u iznosu 4.636.086,00 kn. Do konca 2017., na temelju prijedloga povjerenstva donesena je odluka o otpisu potraživanja u iznosu 4.636.086,00 kn.

- Ministarstvo je u 2017. obavljanje privremenih poslova i poslova čiji se opseg privremeno povećao, povjeravalo izvršiteljima na temelju ugovora o djelu u manjem opsegu u odnosu na 2016.
- U odnosu na sredstva osigurana za osnovne plaće s doprinosima zaposlenika Ministarstva za 2017., rashodi za naknade prema ugovorima o djelu u 2017. iznose 2,7 %, a prema propisima mogu iznositi do 2,0 %. Navedeni pokazatelj je za 2016. iznosio 3,7 %, te je iznos navedenih rashoda ostvaren iznad propisanog iznosa, značajno manji u 2017. u odnosu na 2016.
- Za nabavu usluga tehničke potpore i održavanja informatičkih resursa i usluga održavanja informacijskih sustava za upravljanje inspekcijskim nadzorom (E-inspektor) i za upravljanje dokumentima (EUD) provedeni su otvoreni postupci javne nabave, uz primjenu odredbi Zakona o javnoj nabavi.

Za nabavu telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži, Središnji državni ured za središnju javnu je u veljači 2018. zaključio okvirni sporazum za razdoblje od tri godine i dostavio Ministarstvu Uputu za zaključenje ugovora o javnoj nabavi na temelju spomenutog okvirnog sporazuma. S obzirom na to da je Ministarstvo planom nabave za 2017. za predmete nabave iz nadležnosti Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu, planiralo nabavu usluga redovnog održavanja i servisiranja motornih vozila procijenjene vrijednosti u iznosu 904.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a do konca 2017., Središnji državni ured za središnju javnu nabavu nije proveo postupak javne nabave, usluge redovnog održavanja i servisiranja motornih vozila u vrijednosti 619.310,00 kn s porezom na dodanu vrijednost su nabavljene od više dobavljača na temelju narudžbenica. Ministarstvo je u vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2018.) na temelju odluke o imenovanju stručnog povjerenstva započelo pripremu i provedbu otvorenog postupka javne nabave usluga održavanja voznog parka procijenjene vrijednosti 640.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu u cijelosti provedeni.

1.2. *Ministarstvo se nije očitovalo na status naloga i preporuka.*